Stori Magazine 14th Issue!
January 2021

ستوري مجله
څوارلسمه ګڼه ۲۰۲۱ ع کال

Stori ستوری

خپلواکه، کلتوري او ادبي خپرونه

څوارلسم کال ، څوارلسمه ګڼه، جنوري ۲۰۲۱/ دلو ۱۳۹۹

د امتیاز خاوند

د خاص کوڼر ادبي او کلتوري ټولنه

مسوول مدیر

عرفان ا لله کوټوال 0772931465

مرستیال

هدایت ا لله حیات 0774322484

کتنپلاوی

څېړندوی وجیه الله شپون،

څېړندوی عبد القیوم زاهد مشواني

څېړندوی عبد الظاهر شکیب

چاپ ځای

هیواد صافي مطبعه ، ننګرهار- افغانستان

دیزاین حماد حبیبي 0778810824

کلنۍ ګډونبیه

افغانستان کې ۲۰۰ افغانۍ

پاکستان کې ۲۵۰۰ کلداري

په نورو هیوادونو کې ۵۰ امریکایي ډالر

دیوې ګڼې بیه:

افغانستان کې ۴۰ افغانۍ

پاکستان کې ۸۰ کلداري

(ستوری) ستاسو خپرونه ده ، ستاسې لیکنې تبو کې او وړاندیزونه په ورین تندي مني

اداره

لړلیک

شمېره		مخ
۱	سر لیکنه	۱
۲	سیاست د اسلام له نظره	۲
۳	ځوانان او رواني ستونزې	۶
۴	پاکتر کبیر ستوري لیسې پنځوسمه کلیزه	۸
۵	د مېني پیغام	۱۲
۶	د روغیایي علومو انستیټیوټ امر ډوکتور حبیب الله فرخومند سره مرکه	۱۵
۷	خاص کنړ ولسوال سره مرکه	۱۷
۸	د شخې او خاوند ژوند ولې په تاوتریخوالي بدلیږي	۱۹
۹	ستورو کاروان	۲۱
۱۰	د معدې پنه او اسانه علاج	۲۶
۱۱	د مطالبو اړوند انځورونه	۲۷
۱۲	د مثبت او ستر فکر ګټې	۳۱
۱۳	ادبي کره کتنې موخه او غرض	۳۳
۱۴	اروانښاد پاکتر کبیر ستوري ژوند او سبک پېژندنه	۳۶
۱۵	زوړ خنګان	۴۴
۱۶	لنډه کیسه	۴۷
۱۷	[illegible]	۴۹
۱۸	[illegible]	[illegible]
۱۹	کور ودانی او منه	۵۲
۲۰	د یوی کوچنی قیصې ژباړه	۵۴
۲۱	نبوي ملغلرې	۵۵
۲۲	کرونا ناروغی مخنیوي په خاطر احتیاطي تدابیر	۵۶

سر لیکنه

د عقل د خاوندانو دغه غوښتنه وي چې په نورو کې دې ښاغلي وي او که دا هم نه وي نو چې لږ ترلږه د نورو خو په یا دوي او د حقدار په توګه یې وپېژني

دغه چاره یوه فطري پدیده چې د عقل او شعور د خاوندانو سره په پیدا ښتي بنه مل ده نو دا چې د ستوري مجله پخپل وخت هر ډول ستونزو حل چې د ټولنې غوښتنه وي خپلو مینه والو ته وړاندې کوی ترڅنګ خپلې موخې هم تعقیبوي چې عبارت دي له یووالي، اتحاد او اتفاق څخه همدا شان د عدالت په رڼا کې پورته موخو ته کار کوي که د پښتون او پښتونولی ناره چې په هره کچه ډیرېږي د کرکې او نفرت څخه پاکه د هر قوم ونډه د فکر په اینه کې انځوروي نو په همدې بنسټ پخپله اندازه د هر توکمه حقوقو ته چې زموږ په قلمرو او یا د باندې اړوند توکمونه د پښتون په حقوقو بلوسې د هغوي ذهني تنویر لپاره خپل غږ په مدلل او منطقی توګه وړاندې کوي

دغه هدایت او لارښوونې د شارع د اصولو سره هم مطابقت کوي څرنګه چې زمونږ په اسلامې ، افغاني ټولنه کې د هر شي د اندازه کولو پیمانه یوه اسلامې پیمانه ده نو د اسلامې ارشاداتو ته په کتو د پیژندنې په پروسه کې باید د پښتون پیژندنه پکار ده چې د حق او عدالت په ترازو کې پیمانه او ومنل شي، د ستوري اداره هیله منده ده چې د یوه لوري د پیروی پر ځاي د ورور ګلوی او د یوالی یوه عمومي پیروي چې هرچاته خپله ونډ حقوق پکې حاصل وي تعقیب شي چې د یوالي بنسټ پکې ترټولو د قوي دریځ خاوند شي

په درنښت

ادراه

سیاست له اسلام له نظر

لیکوال مولوي ضیاء الرحمن

الحمد الله مانح الملوک ریاسه البلاد ،وموليهم سیاسه العباد ومویدهم بالنصر علی الاضداد من أهل اشقاق والعناد ،وواعدهم علی المعدله حسن العاقبه في المعاد «ان الله لا یخلف »ال عمران 9) ،احمده علی ما انعم وافاد واشکره شکرا الیس له نفاد واشهد ان لا اله الا الله وحده لا شیک له ، شهادة اخلص له فیها اللسام والفؤاد ، واشهد ان محمدأعبد ه ورسوله الناسخ الضلالتبی الرشاد صلی الله علیه وعلی اله الامجاد واصحابه الرهاد، صلاة لا ینحصر لها تعداد اما بعد القد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة) الایه

ژباړه یقینا شته دی ستاسو لپاره د الله تعالی په رسول کې ښکلی نمونه

سیاست زموږ د دین اسلام یوه موهمه برخه ده څکه دین اسلام ددیرو برخو څخه جوړ دی چې عبارت دي د عقاید ،عبادات ، اخلاق، معاملات ،اقتصاد ،صلحه ، نظامي ، امور، کورنی، چاری بهرنی چاری دي چې یوه برخه یې سیاست دی، ددې وجې نه مونږ لومړی د سیاست لغوي او اصطلاحي تعریف کوو، او بیایې دوه برخوته ویشو اوپه اخره کې سیاست مفهوم او مقصد د قران او سنت په رڼاکې تشریح کوو

سیاست د کلمي لغوي معنا

د سیاست کلمه د ساس یسُوسُ د کلمي څخه اخیستل شوی ده چې اصلي معنا

(اصلاح کول او ښایسته کول)دي

اوپه اصطلاح کې (دیو شي داصطلاح لپاره ملا تړل او کلک هوډ کولو ته سیاست وایي)چې داد یو مدر او لارښود کار دی د سیاست معنا مکر ، فریب، چل، جنګول،او غولول نه دي بلکې سیاست د هغه پوهي او حکمت نوم دی چې د خلکو ترمنځ وروو ولي محبت ، یو والي و اتفاق راپیدا کوي ،څوک چې د جنګ او جګړو حوړولو باعث ګرځي سیاست پوه نه دی بلکې اصلي سیاست پوه

هغه دی چې د ښه تدبیر او انتظام ترڅنګ نامتو مصلح او د اخلاقو معلم وی

د سیاست پوهانو له نظره د سیاست تعریف

علامه ابن خلدون رح فرمایي سیاست او حکومت د بندګانو د ساتنې او د هغوي د ګټو د ساتنې او کفالت په بشري ټولنه کې د الله د احکامود تطبیق لپاره الله نیابت او استازیتوب دی

د فقهي د پوهانو له نظره د سیاست تعریف

ابن عابدین شامي او ابن نجیم رح په رد المحتار اوبحرالرایق کې د سیاست د عام مفهوم داسې یادونه کړې : د اصلاحي تدبیرونو اختیارول او د حکومت نظم ونسق پرمخ بوتللو ته سیاست ویل کیږي

عصری پوهان سیاست داسې تعریفه وي

(سیاست پر خلکو د حکومت کولو علم دی)

علامه ابن خلدون رح سیاست په دوه برخو ویشلی دی

1 اول شرعي او دیني سیاست

هغه قوانین چې د الله تعالی د لوري مقرر شوي وي او د نبي په واسطه نافذ شوي وی پر هغه قوانینو ولاړ حکومت او سیاست ته شرعی سیاست وایي

ددې قوانینو هدف د انسانانو ددنیا او اخرت د ژوند ګټې او مصالح لاس ته روړل دي

2 دوهم عقلي سیاست ،

قوانین چې د قوم د عاقلانو د حکومت د مسؤلینو او نورو پوهانو په واسطه وضع شوي وي نو پردې قوانینو ولاړ سیاست او حکومت ته عقلي سیات ویلي کیږي

ددې قوانینو هدف د نیوي ګټې او ارام ژوند دی او د نیوي تاوانونو څخه نجات دی

هر کله چې مونږ د سیاست د کلمې لغوي او اصطلاحي معنا او پیژنده اوس غواړو چې ددې څخه بحث وکړو په خپل اسلامي مصادرو کې ا یا په قرانکریم یا په سنت مطهره یا په اسلامي کې دا کلمه موندل کیږي؟

خیني وایي چې سیاست ددین اسلام څخه بهر دي سیاست جدا شی دی او دین جدا شی دی دوی دا دلیل وایي چې دسیاست کلمه په

قرانکریم کي نده داغلي او ددې قول په غلطیاکې هیڅ شک نشته ځکه ډیر خله یوه کلمه په قران کي نه وي ذکر لیکن د هغې مفهوم په قران کې ذکر وي مثلا د عقیدي کلمه چې په قران کي نه ده ذکر لیکن معنا ددې کلمي په قران کي ذکرده همدا شان کلمه د «سیاست» اګرکه په قران کي نه ده ذکر لیکن ددې کلمي مفهوم او معنی په قرانکریم کې ذکره ده چې پردې باندې دلالت کوي کله کلمه د «ملک» چې مراد تری نه بادشاهي پر خلکو باندي ده چې د خلکو قیادت او مشري او خلکو ته امر «اونهي» کول دي دا کلمه په قران کې پر مختلفو الفاظ ذکر شوی ده په بعض کې صفت او ستاینه راغلي او په بعض کې بدي راغلي ده بعض عادل باشاهان دي او بعض ظالم بادشاهان دي بعض په ظلم سره او بعض په مشوره سره رامینځته شوی دي ، د عادل او د ښه حکومت په اړه قران داسې وایي (فقد اتینا ال ابراهیم الکتاب ولحکمة واتینا هم ملکاعظیما) ژباړه یقینا ورکړي و موږ اولاد د ابراهیم ع ته کتاب او حکمت «پیغمبرې» او ورکړیده موږ هغوي ته بادشاهي لویه او همدارنګه یوسف ع فرمایي «رب قد اتیتني من الملک» ژباړه ای ربه! یقینا تا راکړی ماته بعض بادشاهي او

همدارنګه طالوت ته هم الله بادشاهي ورکړې وه (وقال لهم نبیهم ان الله قد بعث لکم طالوت ملکا) ژباړه یقینا الله تعالی پر تاسو باندي طالوت بادشاه مقرر کړیدي او همدارنګه په احادیثو کې په تفصیلي ډول ذکر ده یو د هغې ځخه دا احادیث دی 1 عن ابي هریره ان النبي صلی الله علیه وسلم قال کانت بنو اسرائیل تسوسهم الانبیاء کلما هلک نبي خلفه نبي وانه لا نبي بعدي وسیکون خلفاء فیکژون قالوا فما تامرنا ؟ قال فوا بیعة الاو لفالاول واعطوهم حقهم الذي جعل الله لهم فان الله سائلهم عما استرعاهم منفق علیه ژباړه دابي هریره رضی الله عنه ځخه روایت دی چې نبي 6 فرمایلي وو د بني د اسرائیل سیاست به انبیاؤ مخی ته وړه هر کله چې به یو نبي وفات شو نو وریسې به بل نبي رالیږلو یقینا چې زمانه وروسته نبي نشته زمانه وروسته به خلفاء وي ډیر زیات دوی وویل تاسو موږ ته ځه حکم کوي ؟نبي ع وفرمایل د لومړي سره په بیعت باندی وفا وکړئ .الله تعالی چې پرتاسو کوم حق کیښودی دی هغه ورته ورکوئ الله تعالی ددوي ځخه د خپل رعیت په اړه پوښتنه کوي

لومړي ځل لپاره چې کلمه د سیاست د ولایت یا حکم په معنی استعمال شوی ده (د کویت په یو فقهي معلوماتو پانګه کې داسې راغلي دي د «سیاست» د مادي په اړه شاید لومړنی نص چې د کلمي د سیاست لپاره استعمال شوی هغه قول د عمرو بن اعاص رض دی ابي موسی اشعري رض ته د معاویه په صفت کې چې ما معاویه د عثمان ولي العهد ومند چې ډیر ښه سیاست مداراوښه تدبیرلروونکې شخص دی او دا خبره منل شوی ده که چیرته کلمه د سیاست د مصدر شي اګر ماده د سیاست فعل دی ځنګ چې په حدیث کې ذکر شوه 2 روی ابن ابي شیبه في مصنفه ، والحاکم في مستدرکه.عن المستظل ابن حصین ،قال خظبناعمر بن الخطاب فقال قد علمت -ورب- الکعبه – متی تهلک العرب! فقام الیه رجل من المسلمین، فقال متی یهلکون یا امیر المؤمنین ؟قال حین یسوس امرهم من لم یعالج امر الجاهلیه ،ولم یصحب الرسول

او همدارنګه کلمه د سیاست په کلمي د فعل سره د عمر د زماني ځخه په صفت کې استعمال شوی ده په یو حدیث د ابن ابي شیبه او دحاکم کې د مستظل ابن حصین ځخه روایت نقل کړي دي دا وایي عمر بن خطاب موږ ته خطبه بیان او په خطبه کې داسې وویل قسم می دی د کعبې په رب وي چې ماته پته ده چې عرب کله هلاکیږي ! د مسلمانانو د ډلي ځخه یو کس ورپورته شو او ورته یې وویل یا امیرالمؤمنین کله به هلاکیږي ؟ هغه ورته وویل کله چې سیاسي چاری هغه ته حواله شي چې زمانه د جاهلیت یې نه وي لیدلي او د نبي سره یې ملګرتیا هم نه وي کړي

ابن سیدنا علی رضي الله عنه روي ابن ابي شیبه في مصنفه وابن الجعد في مسنده قال علي یا اهل الکوفة! والله لتجدن في اسر الله ولتقاتلن علي طاعة الله او لیسوسنکم اقوام انتم اقرب الی الحق منهم فلیعذ بنکم ثم لیعذ بنهم

او همدارنګه سیدنا علی ځخه ابن ابی شیبه په خپل مصنف او ابن الجعد په خپل مسند کي رانقل کړي دي علی وویل اي د کوفي ولاؤ ! یاخوبه تاسو د الله په امر باندي کلک شئ او د الله ج په طاعت باندي به جنګ کوئ او یاخوبه ستاسي په سیاسي چارو باندي هغه خلک مسلطیږي چې تاسو به د هغوي ځخه حق ته ډیر نژدې یاست پس هغوی به تاسو عذابوي او بیا به عذابیږي

ځوانان او رواني ستونزې

محمد شفیق «رفیقي»

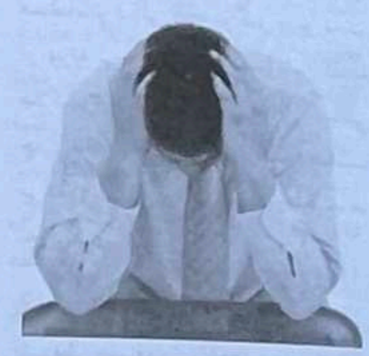

که چیرې د هېواد جګړه ییزو شرایطو ته وکتل شي داسې ښکاري چې زموږ په هېواد کې د اکثرو خلکو په شمیر کې زیات ځوانان له رواني ستونزو سره مخامخ شوي دی که وغواړو که ونه غواړو دغه موجوده حالات او عوامل زموږ د ځوانانو په روان باندې له بیلا بیل لارو اغیزه کوي او وریاندي اخته شوي دي

کله کله داسې کیږي چې په یوه کورنۍ کې یو ځوان په رواني ستونزو اخته شوي وي کورنۍ ورته متوجې نه وي بلکې د هغه په مقابل کې له سخت دریغ ځخه استفاده کوي دغه له قهر ډک چلند د ځوانانو رواني تکلیفونه نور هم زیاتوي

د ځوانانو له رواني ستونزو یوه دا ده چې د کورنۍ د غړو په مقابل کې تند خویه وي، هیڅ خبره په کراره نه کوي په هره وړوړ خبره کې خپل غږ پورته کوي، د هرې خبرې په مقابل کې عکس العمل ښیي ژر ژر په قهر کیږی له خپلو همځولو سره یې ورو ورو ناسته کمیږي او په یوازې ځان ژوند کول

ورته ښه ښکاریږي، وزن له لاسه ورکوي رنګ تور توسیدلی ښکاري اکثره وخت خوب له لاسه ورکوي، او تل په چورتونو کې ډوب وي او کله کله داسې ځوانان د خوب د ترلاسه کولو او له چورتونو ځخه د خلاصون لپاره نشه یې توکو ته لاس اچوي لا یې ژوند خراب شي، داسې ځوانان کوښښ کوي چې تل یوازې اوسي او هر کار ترې نیمګړي پاتې کیږی او له ملګرو سره یې مینه ورو وروو کمیږی

د ځوانانو دغه رواني ستونزې زیاتره له لسه کلنۍ ځخه راپلیږي خو کورنۍ د هغوي په وړاندې به دغو رواني ستونزو نه پوهیږي په کورنۍ کې پلار ، مور یا د کورنۍ غړي د هغه په هکله فکر کوي چې ګنې دا تربیه نه لري د چا خبره نه مني دي لته دي ، دی چا ته درناوی نه لري، دی بې ادبه دي، لیوني دي، میلمنو ته ستړي مشي نه کوي او ورسره نه کیني، دا ټولې رواني ستونزې دي چې باید کورنۍ ورسره له جدي کړنو کار وانه خلي

داسې رواني ستونزې که چیرې ورسره له احتیاط ځخه کار وانه اخیستل شي ان د ځان وژلو تر پولې خطرناکې پایلې رامنځه کوي

مثلاً د زده کړې په دوره کې داسې ځوانان چې زړه یې په یوه کار کې تنګیږي د درس ویلو ته یې زړه نه کیږي، درس نه وایي او په حقیقت کې وروور ورو له درس ویلو ځخه پاتې کیږي او له ۱۲ ټولګي ورسته دداسې ځوانانو د کانکور لپاره زړه نه کیږي د حل لاره یې داده چې کورنۍ ور سره ښه چلند وکړي او باید د هغه د کوم نږدې دوست پواسطه د هغه د رواني تکلیف علت پیدا کړي او هغه علت له منځه یوسي

بله دا چې داسې ځوانان که چیرې په کورنۍ کې ورسره ښه نرم چلندونه شي، دوه خبرې رامنځته کیږي یا به د کورنۍ د فشار او دهغه په وړاندې د ناوړه سلوک له امله تښتې ته مجبوریږي او یا خو به د کورنۍ د فشار او د هغه په وړاندې د ناوړه سلوک له امله تښتې ته مجبوریږي او یا خو به د خپل ځان د وژنې په برخه کې ځه اقدام وکړي

کورنۍ باید د داسې ناروغانو په وړاندې له ډیر نرم چلند ځخه کار واخلي او هغه ځه چې غواړي هغه ورته برابر کړي او تل یې خوشحال وساتي چې په راتلونکي وخت کې د نوموړو ناروغو ځوانانو په وړاندې سختۍ او ستونزې رامنځته نه شي

ډاکټر کبیر ستوري لیسې پنځوسمه کلیزه

والیولونکي
د کبیر ستوري لیسې پوخاله آمر
وارث احساس

د شاه محمود میاخیل پیغام

یو عالم وایي علم یوازې د ژوند لپاره نه دی، بلکې علم ټول ژوند دی

که خپل اولادونه له فقر، نېستی، دربدری او غلامی ژغورل غواړئ؛ یوازینی لار یې زده کړه ده. عبد الوارث احساس

خاص کونړ پېژندنه

خاص کونړ ولسوالی د کونړ ولایت له ولسوالیو څخه یوه ولسوالي ده چې د کونړ له مرکز اسد اباد **څخه** (۴۵) کیلو متره لرې لویدیځ لور ته **موقعیت** لري چې ټول مساحت یې (366) کیلو مربع دی. نوموړې ولسوالی له (۹۴) کلیو څخه جوړه چې د مرکز نوم یې خاص کونړ دی د یادي ولسوالی څلور خواوې په دې ډول دي چې لویدیځ لور ته یې د ننګرهار ولایت خیوې او جنوب لویدیځ ه

یې د کامې او ګوشتې ولسوالی جنوب لور ته یې د ډیورنډ فرضي کرښه ختیځ لور ته یې د سرکانو ولسوالي او شمال لور ته یې د کونړ ښانده سیند بهیږي، دا ولسوالي له پاکستان هېواد سره (۲۱) کیلومتره فرضي پوله لري، د ځایي مسئولینو په وینا ددې

ولسوالی د وګړو شمېر له یو لکه پورته دی، چې (۵۴.۳۱)سلنه نارینه او (۴۵.۲۹) سلنه یې ښځینه دي خاص کونړ پراخه کرنیزه ځمکه لري چې د کونړ له سیند څخه دوه بېلې شوې ویالې یې خړوبوي

په خاص کونړ کې د پوهنې تاریخی بهیر مخکې له دې چې د خاص کونړ ډاکټر کبیر ستوري لیسې د تاریخچې په اړه څه ووایو، اړینه چې په خاص کونړ کې د معارف په مخینه تم شو، اوس **مهال** په خاص کونړ کې څلوریشت بابه ښوونځی، درې بابه دیني مدرسې، یو باب حمایوي دار المعلمین او یوه د کرنې لیسه موجود ده چې څلور سوه نه تنه اداري او تدریسي پرسونل او (۱۲۱۲۴) تنه زده کوونکې لري

څوارلسمه لمریزه پېړۍ هغه پېړی ده چې دخپل پېل په پنځلسم کال یې په کونړ کې د یو ښوونځي دراوزه پرانیسته او د ښوونځي د تلی په وهلو سره یې د لومړي ځل لپاره د کونړ ولایت خاص کونړ زوړ کلي د (الله میر بابا) په دېره کې د پوهنې اذان وکړ او د دې اذان او جرس په غږېدا سره هغه مهال یو شمېره ماشومانو د زده کوونکو په توګه په دغه دېره کې د ښوونې او روزنې الفبا پېل کړه سید عبد الله پاچا لومړنی زده کوونکی و، چې د ښوونځي په اساس کې ثبت او راجستر شو او نورو ټولګیوال یې وکیل عبد القدیر، میرزاخان جان، عبد الجلیل میرزا عبد القیوم، مدیر ګل اصغر او مدیر محمد امین وو یاد ښوونځی د الله میر بابا له دېرې نه د (خانې ابی) هغه کور ته چې ښوونځي ته یې خانګړی کړی و ولېږدېد او بلها کلونه دلته د معارف شمعه روښانه وه په (۱۳۴۴ ل) کال نوموړی ښوونځی د خانې ابی له کوره د تنر کلي لویدیځ لور هدیرې ته ولېږدې، له دې وروسته د یو معارف پال او هېواد پال شخص حبیب ا لله (قاضي اپاجان) له خوا له خپل ملکیت نه درې جریبه او شپاړس، بسوې ځمکه د خاص کونړ ولسوالی له پاسه د اراضی وند په اړونده ځمکه کې دغه

ښوونځی ته د وړیا په توګه بېله شوه او پر همدې ځمکه د ولسي خلکو په مرسته یو خښتین تعمیر جوړ او په (۱۳۴۵ل) ورته نوموړ ښوونځی را انتقال شو یاد ښوونځی په (۱۳۴۶ل) کال منځنې ښوونځي ته لوړ شو

د ډاکټر کبیر ستوري لیسې د لوړېدا لومړنی ګام

په (۱۳۴۶ل) کال چې کله د خاص کونړ لومړنی ښوونځی منځنې ښوونځي ته لوړ شو نو درې کاله وروسته په (۱۳۴۹ ل) کال کې چې د کونړ ولایت د ښوونې او روزنې مدیر استاد صمیم ا لله خان و، لیسې ته یې د لوړېدا په موخه و ګام واخیست، په دې ترتیب په کونړ ولایت کې د عمراخان او جمعیت له لیسو څخه ورسته دریم ښوونځی و، چې د خاص کونړ په نوم د لیسې کچې ته لوړ شو

یادې لیسې په (۱۳۵۲ ل) کال لومړی د وره فارغان ټولنې ته د خدمت په موخه وړاندې کړل او دغه لړۍ یې تر (۱۳۶۷ ل) کال پورې جاري وساتله، په (۱۳۵۹ ل) کال هغه ښوونیز ودانی چې په ولسي مرسته نوموړې لیسې له پاره جوړه شوې وه ډنګه شوه؛ خو زده کړه ییز او ښوونیز بهیر په تیه ودرېد په (۱۳۷۲ل) کال د خاص کونړ لیسې د شاه

محمود میاخېل په خانګړې مالي مرسته یو ځلي لپاره ساه واخیسته او د لیک لوست بهری یې په حرکت راوستله،

په همدغه کال د کونړ والي قاضي غلام صادق له خوا د خاص کوټر لیسې له پاره د پخی ودانی بنسټ ډېره کېښودل شوه، چې مالي لګښت یې د (V.N.D.C.P) موسسې پر غاړه و او پر (۱۳۷۳ ل) کال د دیارلسو اداري او درسي خونو ودانی جوړه او ګتې اخیستنې ته وسپارل شوه

د ډاکټر کبیر ستوري لیسې لومړ مدیر د عمرا خان او جمعیت له لیسو وروسته چې کله د خاص کونړ لومړی ښوونځی په ۱۳۴۹ ل م کال کې د لیسې کچې ته لوړ شو او د خاص کونړ په لیسه ونومول شو پسې متصل د ولسونو په غوښتنه د باندې کلي اوسیدونکی مدیر حبیب الرحمن مومند د نوموړې لیسې د مدیر په صفت و ګمارل شو

چې تر ۱۳۵۲ ل کال پورې یې د مدیریت چارې پر غاړه درلودې او لومړی دوره فارغان یې د ده د مدیریت پر مهال د ټولنې غیږې ته د خدمت لپاره وړاندې کړل له نوموړې وروسته تر ننه پورې د څوارلس تنه د یادې لیسې

رسمي مدیران پاتې شوي دي چې نوموند یې په دې ډول دي

۱ مدیر صیب ګل اصغر د خاص کونړ زوړ کلی اوسیدونکی

۲ مدیر صیب سید امیر جان شرر د ننګرهار ولایت د شمر خیلو اوسیدونکی

۳ سراج الدین جدي د ننګرهار ولایت ښیوې ولسوالی اوسیدونکی

۴ مدیر صیب عبد الباقي خان د خاص کونړ منګولا اوسیدونکی

۵ مدیر صیب اسلم خان د خاص کونړ حکي اباد اوسیدونکی

۶ مدیر صیب رحیم داد افسرده د خاص کونړ حکیم اباد اوسیدونکی

۷ مدیر صیب عبید الرحمن د خاص کونړ بري اراضی اوسیدونکی

۸ مدیر صیب مولانا اجمل حکاک د خاص کونړ تنر کلي اوسیدونکي

۹ مدیر صیب قاري ولي الرحمن د شیګل ولسوالی اوسیدونکی

۱۰ مدیر صیب حسین احمد مدنی د خاص کونړ چندر اوي اوسیدونکی

۱۱ مدیر صیب عبد العزیز د خاص کونړ لوټانو اوسیدونکي

۱۲ آمر صیب عبد الغني د خاص کونړ باندې اوسیدونکی

۱۳ آمر صیب عبد الوارث احساس د خاص کونړ حکیم اباد اوسیدونکی

پورته هر یو په خپله دوره کې د زده کوونکو د ښوونې او روزنې لپاره نه ستړي کېدونکي هلې ځلې کړې، چې له برکته یې خاص کونړ په ډېرو ناستو کې د علم زانګو کڼل کېږي

د ډاکټر کبیر ستوری لیسې ودانی او تکشیلاتي جوړښت

د ډاکټر کبیر ستوري لیسې ودانی او تشکیلاتي جوړښت

د ډاکټر کبیر ستوري لیسې اوسنې تعمیر په یو جریب ځمکه کې په (۱۳۸۹ ل) کال کې جوړ شوی، چې دیارلس اداري او تدریسي خونې لري چې د زده کوونکو او لوستونکو ستونزې نه شي حلولی اوس مهال د ډاکټر کبیر ستوري لیسه یو امر، یو تن اجرایه مدیر، یو پنځوس تنه ښوونکي، یولس تنه اجیران او (۲۹۵۰) تنه زده کوونکي لري

د ډاکټر کبیر ستوري لیسې لاسته راوړنې

نوموړې لیسې د وخت په اوږدو کې علمي او کاډیمیک شخصیتونه ټولنې ته وړاندې کړي دي، چې د بیلګې په توګه د لومړی دورې له فارغانو د ډاکټر غلام حیدر، مرحوم انجینر عطا الله او اروابناد ډاکټر غلام فاروق یادونه کولی شو، د دویمې دورې له فارغانو د ډاکټر زمرک،حاجی صیب جان محمد او شاه محمود دریمې دورې له فارغانو د ډاکټر صیب سمیع الحق ،مدیر صیب محمد جان او جمالناصر او د څلورمې دورې له فارغانو مرحوم ډاکټر صیب غلام محمد غروال او دداخله چارو وزارت د پخواني معین او د ننګرهار اوسني والي شاه محمود میاخیل صیب یادونه کولی شو د همدې خبرې پر بنسټ ویلی شو چې یاد علمي بنسټ په اکاډیمکو ،سیاسي ،ټولنیزو طبی، انجیري ، اقتصاد، زراعت او د ادب او فرهنګ په برخو کې وړ کادرونه ټولنې ته د خدمت په موخه وړاندې کړي دي همدا ډول د کانکور په ملي ازموینه کې د (څلویښتمې دورې ، فارغ ضیا الحق صاحبزاده د ولایت په کچه د لوړې نومرې په اخیستلو د کابل طبي پوهنتون ته کامیاب او نوموړې لیسې لوړی مقام ترلاسه کړ

دميني پيغام

سپيڅلي ميني برښتي، دا ليک په داسې شپه درنه ليکم چې ډېره غمجنه او زړه خوړونکې ورځ مې تيره کړې ده ټوله ورځ مې ستا له لېونو يادونو او باغي دردنو سره تېره کړه ثانيه دقيقه، دقيقه ساعت او ساعت لکه شپه تيرېږي کومې چيغې وو هم چې ته ني واورې، چې تاته زما د ويجاړې زندهګې، ستړي لالهانده خواني، زهر زهر ژوند، ژوبل ژوبل ارمانونه او زخمې زخمي زړه احساس وشي

پر کومه لاره درشم، کومه لاره مې تر تا پورې درسوي؟ خومره وژړاړم خومره نوري اوښکې وڅڅوم چې تا تر ماپورې راولي خومره او تر کومه ستا د وصال په ارزو لاسونه لپه کړي ونيسم نور مې لاسونه په دعا او غوښتنه ستړي شول

يو ديني عالم د ميني تعريف په لاندي توګه بيان کړي

مينه دمحبوب په لور د زړه ميلان او اوښتلو ته مينه وايي داد زړه عمل دی چې د بدن نور غړي پکې داخله نه دي، او هغه واده تر ټولو ډېر ګټور او نيکمرغه وی چې د مينی او محبت په نتيجه کې منځ ته راشي، د مينی او محبت کيلي ليدل کيږ ی همدا لامل دی چې د اسلام ستر قدرمن پيغمبر عليه الصلاة والسلام ځوانان ديته هڅولي چې واده په خپله خوښه وکړي ، مغيره بن شعبه رضی الله عنه فرمايی ما يوې ښځي ته د واده وړانديخ وکړ رسول الله صلی الله عليه وسلم راته وويل دغه ښځه تا په خپله ليدلې؟ ما ورته وويل نه هغه راته وويل ورشه او په خپله يې وګوره ښايې دا ستاسې ترمينځ د مينی او محبت لامل شي مګر دغه مينه او محبت، د هغې مينی او محبت سره فرق لري کوم چې په اوسني زمانه کې په فلمونو او ليپنو او غربی نړی کې مينځ ته راځي او د اخلاقی فساد په لور رهنمايي کيږي د ښځي او سړي يو بل په ميلان او مينه والي په حقيقت کې هماغه

خوند او شهوت دي چې ا لله پاک د بشري وګړو لپاره ښايسته کړي د اسلام ستر پيغمبر صلی ا لله عليه وسلم فرمايي ستاسې له نړي څخه مې ښځي او عطر ښه ايسی او لمونځ مې د سترګو يخوالی دی که د ښځي او سړي يو بل ته مينه والي نه وای نو نه به دغه ودونه رامينځ ته شوی وای او نه دغه خيږنده دغه مينه او محبت د ناروا اړيکو تيګولو په خاطر نه دی بلکی ددې لپاره دی چې دواده په لور منتج شی او خپله اينده زنده ګي په ښه خوشحالي او ارامی سره تيره کړی، رسو الله صلی الله عليه فرماي د عاشق او معشوقي درد يواځي په نکاح او واده سره دوا کيدالی شي، رواه ابن ماجه غن عبد ا الله بن عباس رضی الله عنها بيا هم مسلمان بايد په هغو تګلارو تله ونه کړی چې په فحشا سره پای ته رسيږی، لکه له پردي ښځي سره کومه مواخذه نشته خو شرط پکې دادي چې دهغو اسبابو او لاملونه مخه ونيسی چې ښځه او سړي د حرامو لور ته ورکاږي

د مينی او دوستي په رابطه د پوهانو څو خبری

مينه دهيڅ شي سره نه مقايسه کيږی، ځکه چې هيڅ شي د مينی په شان دقيق او لطيف نه دي

د مينی يوه ځانګړتيا داده چې خوږ درد يې هم يو قسم خوند لري د ريښتنی مينانو چوپتيا او بې پروايي، چې دمينی احساس او خوږ درد له منځه وړي

مينه چې له يوې ښځي سره د يوه نارينه زړه ښولي له ارادې څخه پورته کار دی

امام شيوطی وايی هغه سړي يا ښځه چې په عشق کې د پرېښتولي او پاکې وي او خپل عشق يې پټ وساته او محبوب په ترلاسه کولو کې بريا نه شو، صبر يې وکړ او همدی حالت کې مړ شوو، په اخرت کې به ورته د شهادت مرتبه ورکول کيږی

د هر چا شرط او لومړيتوب دا وي، چې مينه يې ريښتيې او مقابل لوري يې د پوره باور وړ وي، ډير ځوانانو او پيغلی به داسې وي، چې د ورځي يو ځل په نويو کسانو مينانيږی

د داسې روزمارة او په عامه اصطلاح يکبار مصرفينو زيادښت سبب شوی، چې مينه يوه دوکه او بې ارزښته اړيکه وګڼل شي

خو ريښتني مينه څنګه وی

په عام ډول ډير خلک دا باور هم لري، چې په دي زمانه کې د ريښتي مينه په نوم څه نشته خو داخبره سمه ده نه؛ موږ بايد زمانه ملامته نه کړو

که په مينی ريښتيا باورمند يوو، هريو بايد هڅه وکړو چې پکې ريښتينی اوسوو او دريښتين مينی الګو شوو دريښتنی مينی په اړه هم عام باور او هم علمی استدلال دادي، چې ترسره کوونکي هلک او نجلی بې بايد دا مينه کامیابه ياني په ګډ ژوند بدله کړي د کومې مينی چې له پيله داسي هدف نه وی معلوم او د ټول ژوند د ګډ تيرولو تعهد پکې نه وي موجود؛ ريښتينی مينه نه شي کيدای

ريښتني مينه او د مينانو ځانګړتياوی

ريښتينی مينه هيڅکله په نفرت نه بدليږی، ياني دواړه خواوې يې د هر ډول لوړو ژورو باوجود يو بل خوښوی

ريښتي مينان دزړه له تله مهربان او تل په دي هڅه کې وي، چې دخپلی مينې ښه ساتنه وکړي

ريښتنی مينان تر ډيره پر دې فکر کوی، چې خپل مقابل لوري په دقيقه توګه وپيژني

ريښتي ميه د ګيلو مانو پر ځای له خوښو ډکه وی

ريښتنی مينه له اظطراب او خپګانه خوندي وي، يو لوي دليل يې کلک او متقابل باور او يو بل ته تکيه جوړيدل وي

ريښتي مېنان ددې پر ځای چې له يو بله مالی ځانی توقعات ولري، په راتلونکې ګډ ژوند ،لارو، چارو، پلانونو او چمتوالي فکر کوی

چمتو کوونکې ډاکټر عزتمند کامرانزی

دننګرهار د عامي روغتيا رياست اړوند امريت د روغتيايي علومو د انستيتوټ د امر دوکتور حبيب ا لله (فرهومند) سره مرکه

مرکه کوونکي ډاکټر سميع الله خاکسار

اوله پوښتنه محترم امر صاحب که د هرڅه د مخه د ستوري مجلی درنو لوستونکو ته ځان ور وپيژني خوښ به شو

اول جواب زه دوکتور حبيب الله فرهومند ايم ډی ستوماتولوګ د ننګرهار د عامې روغتيا د روغتيايې علومو امر او د ننګرهار د غاښونو ډاکټرانو د اتحاديې رئيس يم

دوهم پوښتنه محترم امر صاحب که د زده کړو په باره کې معلومات راکړي

دوهم جواب زده کړې مې د غاښونو په برخه کې کړی او د ستوماتولوژي پوهنځی څخه فارغ يم

دريمه پوښتنه محترم امر صاحب څومره موده کيږی چې د ننګرهار د عامې روغتيا د روغتيايی علومو امر په صفت دنده اجرا کوئ؟

دريم ځواب څلور کاله کيږی چې د ننګرهار ولايت د عامې روغتيا د روغتيايی علومو امر په صفت نده اجرا کووم

څلورمه پوښتنه محترم امر صاحب د خصوصي روغتيايې علومو انستيتوتونو سره مو روابط څنګه دی؟

څلورم جواب په خښځ زون کې که دولتي دي که خصوصي ټول خپل برنامه د قانون مطابق عملي کوي او موږ د صحت عامې وزارت په لارښوونه هر وخت دوي له نژدې څخه څارو او الحمد لله روابطمو ښه دی کومه ستونزه نشته

پنځمه پوښتنه په ننګرهار کې تراوسه څومره طبی علومو انسټیوټونه فعالیت کوی ؟

پنځم جواب په ننګرهار ولایت کې یو دولتي او تقریباً یولس خصوصي روغتیايي مرکزونه فعالیت کوی چې د ځینو نومونه عبارت دي له

امام غزالی د روغتیايي علومو انسټیټوټ، ساینسي روغتیايي علومو انسټیټوټ، لوي ننګرهار روغتیايي علومو انسټیټوټ، الکوزی روغتیايي علومو انسټیټوټ، غازی امان لله خان روغتیايي علومو انسټیټوټ

شپږمه پوښتنه محترم امر صاحب څه علت دي چې دولتي او شخصي محل په زده کړي اکثره خلک اعتراض لري؟

شپږم جواب دا چې تاسي ته بهتر معلومه ده چې فیسونه ډیر کم دی او محصل فیس نشی ورکولای نو ولي زیات امکانات برابرول یو په یو ستونزه ده بل دا چې نا سالم رقباتونه دي ددوي ترمنځ

محترم امر صاحب که په اخر کي څه پیغام لري مهرباني!

د ستوري مجلي له طریقه په ټولو هېواد والو غږ کووم چې خپلو زده کړو ته دوام ورکړي ټول د جنګ جګړو څخه لاس واخلی او د وطن په ابادی کې یو موټی شي.

په پای کې د ستوري مجلی همکار محترم ډاکټر سمیع الله خاکسار څخه مننه کوی چي زموږ پیغام یې هېوادو والو ته ورساوه

مننه د ستوري مجلی اداره له تاسي مننه کوي چي سره له دومره مصرفیتونو مو موږ ته وخت راکړه

په درښت

خبرتیا:
دستوري مجلې اداره له ټولو ټولو لوستونکیو څخه هیله کوي، چې د مجلې په هکله خپل وړاندیزونه او لیکنې د ادارې په پته راواستوي، تر څو موږ د لوستونکیو په وړاندیزونو د مجلې لکنې کره او ښېږې کړو . مننه

خاص کونړ ولسوالي په مقام کې د امنیتي چارواکو سره د ډاکټر سمیع ا لله خاکسار لیدنه

اوله پوښتنه محترم ولسوال صیب که د هر څه د مخه د ستوري مجلي درنو لوستونکو ته خان معرفی کړی خوښ به شو

جواب مننه خاکسار صیب زه سید زبور شاه سادات په کال 1358 هـ ش د سرکانو ولسوالی د پشت په سیمه کې د ساداتو په کورنی کې پیدا شوي یم او فعلاً د کونړ ولایت د خاص کنړ ولسوالی د ولسوال په صفت دنده اجرا کووم

دوهمه پوښتنه محترم ولسوال صاحب که د زده کړو په باره کې د ستوري مجلی درنو لوستونکو ته معلومات ورکړی خوښ به شوو؟

دوهم جواب لومړنی زده کړي مې پاکستان کې کړی بیا مې دارالمعلین ولوست او ورسته بیا د اختصاصي کانکور له لاري د ننګرهار پوهنتون د ژبو او ادبیاتو کې ماستري شروع کړي اوس هم جریان لري

دریم پوښتنه محترم ولسوال صاحب څومره موده کیږ ی چې د خاص کنړ ولسوالی د ولسوال په صفت دنده اجرا کوئ؟

دریم جواب دوه کاله کیږی چې د خاص کنړ د ولسوال په توګه دنده اجرا کووم

څلورمه پوښتنه محترم ولسوال صاحب څه علت دی چې خاص کنړ ولسوالی امنیت په بشپړه توګه تامین دی؟

څلورم خواب خاکسار صیب دا چې دخاص کنړ ولسوالی یو تعلیم یافته ولسوالي ده بل دا چې د خاص کنړ ولسوالی د خوانانو رئیس او د کونړ پوهنتون استاد پوهنیار محمد رحیم خاکسار یو فعال شخصیت دی او په مجموع کې د خاص کونړ ټول ځوانان او قومی مشران په بشپړه توګه د زړه ورو امنیتی څواکونو سره همکار دی نو همدا علت دی چې دا یو علم پروره ټولنه ده نو

زموږ امنیت الحمد الله تامین دی او د خاص کنړ ولوسونه د حکومت بشپړ ملاتړ کوی

پنځمه پوښتنه ولسوال صاحب ولسونه ادعا کوی چې که هر څومره ظلم په چا وشی څوک چې مخکې عاریض شو حکومت ته هماغه بریا دی او فیصله نظر په عاریضه کیږی؟

پنځم خواب حکومت د ټولو دی زموږ مسئولین موضوع څیړی او هرڅوک چې مجرم شی قانونی چلند ورسره کیږی

شپږمه پوښتنه محترم ولسوال صیب دخاص کنړ ولسوالی کې د پوهنې بهیر په اړه که معلومات راکړی؟

شپږم ځواب خاکسار صیب څرنګه چې مخکې مو یادونه وکړه د خاص کنړ ولسوالی د تعلیم له لحاظه یو تعلیم یافته ولسوالي ده او فراد په تعلیم سمبال دی

اووم سوال محترم ولسوال صیب که په اخر کې د ستوري مجلی درنو لوستونک ته پیاغم لری؟

اووم ځواب هر څوک چې د ستوري مجله لولی باید یو بل ته لاس ورکړی ترڅو په ګډه دی دردیدلی ولس ته خوشحالی راوړی او خپل هیواد د ابادي لپاره په ګډه کار وکړی

په پای کې ستوری مجلی د بنسټګر محترم نصیر ستوری د ستوری مجلی محترم مدیر عرفان کوټوال او په ننګرهار ولایت کې د ستوری مجلی د سیمه ایز دفتر مسئول ډاکټر سمیع ا الله خاکسار څخه خاص مننه کووم چې زموږ پیغام یې تر ولس ورسوو

د ستوری مجلي اداره له تاسی مننه کوی چې سره له دومره مصرفیتونو مو موږ ته وخت راکړی

د واده څخه وروسته د ښځي او خاوند ژوند ولي په تاوتریخوالي بدلیږي

لومړی ستونزه «د دواړو ترمنځ د خوي او عدات نه پوهیدل»

له واده وروسته د دوه کسانو ترمنځ نوي ژوند او نوي اړیکه پلیږي او باید په ورځني چارو کې د یو بل په عادت پوښی، پدي وخت کې هلک او نجلی هغه کوي چې مقابل لوري ددي په خوي او عادت لاړشي او څه چې دي غواړي قبلو یې کړی

لکه هلک غواړي ډیري خبري وکړي د خلکو سره ډیره راشه درشه وکړي د کورنی نورو غړو سره پراخه اړیکه ولري سګرټ وڅکوي او دیو چا په خبرو ژر باور وکړي او داسي نور خو د بلي خوا میرمن کې داسي عادتونه لیدل کیږي چې له چاسره ډیري خبري کول نه غواړي په هر چا شک کوي له اړتیا پرته د کورنی له نورو غړو سره اړیکه نه پالی یا نه ساتي او داسي نور

او همدارنګه په پورته بیلګو کې د ښځي او خاوند ترمنځ ټکر رامنځ ته کیږی او یو پر بل باندي انتقادونه شروع کیږی ښځه په مستقیم ډول خاوند ته نشي ویلي چې دغه کار زما نه خوښیږي بلکي د غیري مستقیمي لاري څخه ورنه استفاده کوي

چې ددي ستونزي د حل لپاره لازمه ده چې دواړه خواوي د یو او بل عادتونو باندي قناعت ولري او دا قبوله کړي چې دغه عادتونه په یوه ورځ کې له منځه نشي تللي بلکي د دواړو له یو بل سره مشوره وکړي او هغه عادتونه چې زیان اړونکي ول لري کړي او کوم ضرر وي پر ځای پریږدي

دوهمه ستونزه «شک او شبهات»

په ګډ ژوند کې شک کول تر ټولو زیان اړونکې عمل دی په خانګړي توګه په ګډ ژوند کې له نارینه وو څخه زیات شک ښځې پر خپل خاوند کوي له واده وروسته ښځه او خاوند دواړه یو بل ته د شک په سترګو ګوري او د یو بل ځارل چې واده څخه وړاندي به یې له چاسره اړیکي نه وي نیولی

او همدارنګه ښځه د خاوند ټولې ټلیفوني مکالمې ځاري پخواني عکسونه او اسناد یې ځاري او دنورو نجونو څخه د خاوند په اړه پوښتنه کوي او داسي نور

او په مقابل کې سړي د خپلې ښځې په خبرو کې دیته متوجه وي چې په خبرو کې کوم کس ډیر یادوي د چا صفت کوي او کومې خواته تمایل لري

کله کله خو حتی داسې هم کیږي چې د جنسي اړیکو په وخت کې ښځې یا خاوند ته داسې پوښتنه پیدا کیږي متقابل لري والې له جنسي اړیکو سره بلدي ایا ددې لامل دادي چې له پخوا به یې له چاسره جنسي اړیکې ټینګې کړې وي

ځینې وخت ستړې ستومانه وي ولې نشي کولای چې مقابل لوري ته مینه ورکړي خبرې ورسره وکړي او یاه هم ښه برخورد ورسره وکړي

نو دوي داسې ګمان یو بل ته کوي چې نه یې خوښیږي او دیته ورته نوري بیلګې شته چې ښځه او خاوند ورسره مخامخ کیږي خو دواړه بیا د درک کړي چې کله دوي کوژده کوله د ښو معیارونو په بنا یې وکړي ، یعنې مثبت فکر وکړي او که چیري ستونزه ډیره جدي وه نو باید ډاکټر ته مراجعه وکړي

دریمه ستونزه (جنسي اړیکی)

له حده زیاتي او یا له حده کم جنسي اړیکې د انسان لپاره ستونزه پیدا کوي په ځانګړي توګه کمې او کمزوری جنسي اړیکه انسان جنجال سره مخامخ کوي او نه یواځې چې مقابل لوري اړتیاوي نه پوره کوي بلکې دا شک رامنځ ته کوي چې شاید له بل چا سره جنسي اړیکې لري او ټوله انرژي بل چیرته مصرفوي

څکه چې د خاوند او د ښځې ترمنځ جنسي اړیکی نیول کیږی د جنسي اړیکي په وخت کې دیته نه پام کیږی چې شاید مقابل لوري جنسي کمزورتیا ولري بلکې له دې اړخه ورته ګوري چې شاید له بل چاسره جنسي اړیکي ولري

څلورمه ستونزه (له واده وړاندي ژمنې)

په ځینو مختللو ټولنو کې له واده وړاندې دوه کسانو ترمنځ یو بل ته وعدې ورکول کیږی چې که چیرې واده وکړو نو دغه ډول کارونه او عادتونه به پریږدي او یا هم داسې وعدې ورکول کیږی چې شخصي کور لري، موټر لري، دنده لري او داسې نور خو کله چې واده وشي هغه وعدې هسې یو ډول دوکه وي او بالاخره ترمنځ جنجال او اخ ډب رامنځ ته شي

ستورو کاروان

ورک شه د ښار ژوند یاره تل به په نهارا ګرځو
یوه به کار کو ؟لس ورځې به بیکارا ګرځو
زما خوښه نه ده ټول عمر پردیسي کې تیر کړو
پوښتنه دا کوم موږ څه کړو ؟څه لپاره ګرځو
چې نشته کار نه ده پکار چې لوفري وکړو
کارونه نشته له کوټې تر کندهاره ګرځو
وسالارزی نه یې ته منې زه د زړه له تله وایم
پخپل اختیار کې نه یو موږه بې اختیاره ګرځو
چې ضرور نه وي له ټاټوبي وتل نه دي پکار
موږه نادان یو تر هلمنده تر مزاره ګرځو
مالداري ډیره نه ده ښه د غریبي نوم ورک شه
که ډیر مالدار شو تر لندنه پورې یاره ګرځو
سید نور

خوانه مې کېنه درنه ګورمه چې ساعت مې تیر شي
زور مې د زړه چا کیسولي د قصو محتاج یم

څه ناعلاجه زمانه ده خلک زړه خرځوي
د خو روپیو په بدل کې سینه خوله خرځوي
نوره نړۍ د ماشومانو ژړونه لاس کې ساتي
زموږ ماشومان خوبیا اوبه او یا سابه خرځوي
ازاد بازار دی نو سړی به پکې څه ووایي
څوک سپین او سره راوړي او څوک پکې واړه خرځوي
زموږه پیغلې د کې سترګې ګرځوي له اوښکو
خو ګاونډي به اعظمي بیه رانجه خرځوي
مشم ساحله چې غمونه به یې په سر اخیستي
خو باور وکړه خلک خپل کورونه نه خرځوي
بختیار ساحل

د اورو نه مې وریښمین تارونه لر کړه
په ما هسې هم د کور خلک شکیان دي

ستورو کاروان

د عشق په اور باندې سوځیږم څوک مې نشته
لکه شمع ویلې کیږم څوک مې نشته
غمازان راپسې ګرځي دلې دلې
کلي کور کې رسوا کیږم څوک مې نشته
بې تا په اور ژړیږم څوک مې نشته
دا اوس کاروان رقیب رانه لوټ کړه
نیمه لار کې پاتې کیږم څوک مې نشته
اې د سیند ټوپاني موجه پام کړه
ارمانجن سیند کې ډوبیږم څوک مې نشته
وچې شونډې مې د زړه حالونه وائي
د هجران په یاد ژړیږم څوک مې نشته
د جانان د غیږ خوبونه لړ رایاد کړه
اوس په خاورو ویده کیږم څوک مې نشته
که نفرت ورته خپل خایم محبت رانه هیریږي
یابه ماته صبر راکړي یا جانان نه حسن واخلی
لیکوونکي سباوون (مومند)

پښتو

مکتوب به په پښتو وي او فرمان به په پښتو
صنم به په پښتو وي او جانان به په پښتو
راج به د پښتو وي او رواج به د پښتو
په ارګ کې وي لګیا ټول وزیران به په پښتو
ښوونځي کې به پښتو وي مدرسه کې به پښتو
تدریس به په وي امتحان به په پښتو
ملا به قیل و قال هم د پښتو په ژبه وایي
خطبه به په پښتو وي او بیان به په پښتو
پښتو به د نړۍ په کچه سیاله شي ملګرو
غږیږي به مو هر لوري مشران به په پښتو
حقیاره! چې کابل نه پښتني لښکري راشي
باور وکړه تهران کې وي اعلان به په پښتو
سمیع الله (حقیار

ستورو کاروان

څه شي کې ثواب دی؟پیره ووایه
ژوندمې ټول عذاب دی پیره ووایه
ماله میخانې ته تګ حرامه دی
ستاخوراک شراب دی پیره ووایه
ماته دې دوزخ اوجنت وښود
ستاکوم انتخاب دی؟پیره ووایه
مینه ته رواکه ناروابولې
څه دې نوخواب دی؟پیره ووایه
ګل خواني اوښه مستي بې څنګه ده؟
څنګه یې شباب دی؟پیره ووابه
داچې په بوسو بوسو مړیږي نه
زړه خانه خراب دی پیره ووایه
نن چې دماموندنظرلړشوخ دی نو
کړی یې حجاب دی پیره ووایه

خدای به دی غرقه کې باران کښ دی بنګړي شرنګول
اذان شورو وو په اذان کې دی بنګړی شرنګول
ما پیښور کې اوریدل ماله خوب نه راتللو
د نیمی شپې چې په مردان کې دی بنګړی شرنګول
نږدې جمات کښ د ملا نه ملی هیری شوې
تیره جمعه د کور دالان کې دی بنګړی شرنګول
ای د انکار نه پس دی خوند د سور او تال بیا نه وو
نه جوړ خفه وټي په خفګان کښ دی بنګړی شرنګول
پښتنی پیغلی خوصلی ته دی سلام پکار دی
چې د ژوندون په وران مکان کې دی بنګړی شرنګول
سترګې دې توری وی په زنه دی شین خال ایښی وو
خدای خبر نور د څه ارمان کښ دی بنګړی شرنګول
ناته خو غرونو هم نعری کړی چې صیاد دی نیشته
بیا ولی لاړی بیابان کې دی بنګړی شرنګول
صیاد شاهي

ستورو کاروان

عرفان ا لله کوټوال

خـاندي راپـــي او را روانـــه زمـانـه
زمـونـږ عـمل ته ګوري ده حيرانه زمانه
کـرل ريبـل د ټـولـو پـه يوشان دي
پـه حـاصيل د يـوه تخم بدګمانه زمانه
دميـږي پـــه خغل روان يو مخ په پورته
هـدف مـو لرېـوخـي رانه لاړه زمانه
دا چـې تـوري د تندي مو مهار شوي
پــه سـرو لمبو مو وسوله ګلزاره زمانه
لاس نيـولـــي د ســبا په لور په يون يو
د جهـل پــه تـورتم کې ده ولاړه زمانه
کــه کــوټوال يې هم تدبير درسره بويه
په حکمت اسمانه ته وخته هوښياره زمانه

صاحبه نور څه نه دي خو په جيب کې دي سکه ده
څکه ستا سرچکې خو دي او زما ګوره پکه ده

راپـــي ربـــه دا څــــه رقـم دښمن دی
هـــم د ځمــکي هـم د مال هم مي د تن دی
زه پــــه کـور کې خپل ژوند په طغ ناست يم
ده نيـــولـــي مــــي پـه سرياندي کفن دی
زمونږ غوښي په خپل کور کې شيندل کيږي
ټــولـــولـــو تـــه له کور وړي لګن دی
زمـــونـــږ وســـينه بــــي ارزښه ده تويږي
د ســـره اور په شان په مونږ ګرم سکن دی
يــو دقــيقه پـــه ارامه سا اخستي نشم
ژوبــــل ژوبــــل مــــي هر غړی دبدن دی
څــــکه هــــر خــوانه غونداري راوريږي
هـــم بي مشــره بــي دولته مو وطن دی
مـــونږ محتـــاج يو هميشه نورو قومو ته
چـــي وطـــن مو بي کماله او بي فن دی
چــي پــــه يو تــار بي تړلی تول دښمن و
هغه خوان اوس تورو خاورو کې دفن دی
د هغـــوي پـه لاره هيڅــوک روان نه شو
خو قـــدرت لپاره هــر يو سړی من دی
شمس ورک شولو احساس د پښتو مونږ کې
څکـــه پريـــښي مو مرغانو ته چمن دی

ستورو کاروان

غزل

زما د ژونـــــد نه تللې خوشحالی پر له پسې
دا ســـتا غمـــونو کـــړلمه زندی پرله پسې
مـــا ويـــل چي لږ ويده شمه او غم مي شي غلط
ما څـــکه بــــه خوري د خوب ګولی پر له پسې
هغـــي ويـــل چي څمـــه درنه، لاړله پناه شوه
که هـــر څـــو ورته ومي کړې زاری پر له پسې
تـــا خپـــله لـــور رانه کړله او زه دي کرم بريا
الله خـــو دي برســـاده کـــه تروری پر له پسې
په وينه خـــو ويرېږمه، څه دا خو مي عادت دي
په خـــوب کـــي هم ويرېږمه ابی پر له پسې
سمون سره دي څه وکړل چي داسې دي کړو خواری
الله خــــو دي نا خواره کړي جينی پر له پسې

يحي سمون

غزل

کـــلي اباد ګـــودر ودان غرونه سمـــور د وطن
پــــه هـــر يـــو بـڼ دمرغو شور دي نور راځه کلي ته
جــومـــات ډيـــه ډېره ګودر چاي او چيلم د حجرې
وروره هــــمـــدا د پښتو کـــور دي نور راځه کلي ته
د کــــولالي منـــکي اويـــه لــــکه دواوري يخي
سور کټـــوري يي په سر سور دي نور راځه کلي ته
د پـــــرلي دژوند خـــوندونه په کې نوري مزې
صرف ستا جدايـــي راکړي زور دي نور راځه کلي ته
دنيــــمو شپو له پردي کټ نه خوب د ځمکې ښه دي
چا راتـــه کـــړي دا پيغـــور دي نور راځه کلي ته
ميـــنه بـــازار د ســـرو غوټيو لګېدلي په کې
د ګـــلابـــونـــو پېر او پلور دي نور راځه کلي ته
دا تـــور او ســـور او شيـــن بيرغ د افغانيت نښه ده
بـــرم يـــي په ټـوله نړۍ خـور دي نـور راځـه کلـي ته
خوالـــي تا خـــوالي دوروري په منځ کي کېږي خير دي
پـــه پـردي کور کې ژوند سر تور دي نور راځه کلي ته
منـــم چـــي جنګ دي نه خوښېږي ترینه ستړي ښکاري
زړه مــــي تري ستا په شانه تور دي نور راځه کلي ته
پـــه خپل وطـــن سر ورکوو خپله مورچله ساتو
پـــه مـــونـــږه يکي يـــو دا تور دي نور راځه کلي ته
کـــه څـــوک دا وايـــي ستاســي کلي کې پردي څه کوي
نـــو دا پـنجابـــي ګتي ستا ورور دي نور راځه کلي ته
ملاصيب! په کوم دليل کومه فتوا او په کوم کتاب کي؟
دا ورور وژنـــه خـــو ســـور اور دي نـــور راځه کلي ته
کـــه خـــداي کـــول هـــر څه به ښه شي اميدونه شته دي
وزر د ســـولې زر راځـــور دي نـــور راځــه کلــي ته
صـــادق لـــه هر وطن ساتونکي او ســـر باز نه لوګي
اوس يـــي پـــه متو کې ښه زور دي نور راځه کلي ته

د معدي ښه او اسانه علاج

ليکوونکې ډاکټره خالده صافي

که تاسې د معدی تکليف لری او يا هم خدای مه کړه د معدي په H.P اخته اوسئ نو د تازه نعنه (پودينه) څو پاني واخلئ او په اوبو کې ويشوئ او د دوه اونئ لپاره هر سهار نيم ګلاس نوش جان کړئ انشاء الله ج په يو مياشت کي به مو مشکل حل او معده به مو د پخوا په شان فعاله شی که چيری بيا له تاسي سره د وبالي د غاړی نانه (پودينه) شتون ونه لری کولای شئ په اسانه طريقه هم و کاروئ هغه دا چي کوشش وکړی د ورځی له خوا تر خوړو ورسته ژاوله وجوی او حد اقل هت ۳ ليتر مايعات وڅکئ دا هم د معدی په H.P تر ټولو موثر علاج دی که د غاښونو په زيږووالی او درد اخته يی که د غاښونو له درد او زيږ والی څخه رنځ وړی نو د ګلانو خزخيرک واخلـــي او په دوه ګلاس اوبو کې ښه ويشوي. خزخيرک بايد دومره ويشول شی چي له دوه ګلاس اوبه نه څخه نيم ګلاس پاتی شي. د خنخيرک ايشول شوی اوبه تر ايشيدو وروسته چاڼ او پريږدي چي سړې شي له هغې اوبو سره د ورځی دوه خلې خپل غاښونه کولی «غرغره» کړی نو غاښونو درد به مو د تل لپاره ختم او تاسي به د خلا لرونکو غاښونو خاوندان شئ

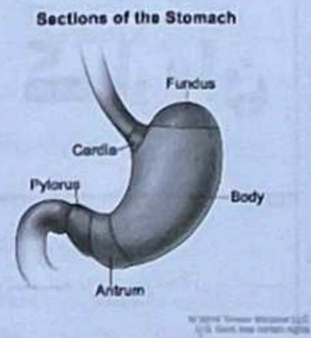

د شکر ناروغی اسانه درملنه

که چيری خدای ج مه کړه شکر ناروغي ولري او علاج هم سرګردان کړی نو تر ټولو اسانه او لنډه طريقه وکاروي د تور بانجانو شنه بيضونه په اوبو کې ويشوئ او هر سهار يو ګيلاس تری و څکي انشاء الله د الله ج په فضل به صحت مند او بيرته شفاياب شئ

نس ناسته (اسهال) ارزانه علاج

خدای ج مه کړه که چيری په نس ناسته (اسهال) تاسي او يا هم ستاسي کورني اخته وی نو يو ګيلاس خوږی مستی کې دری دانې کيلی ښه حل کړی او د ورځي په طول کې ۳ خلی له دی څخه استفاده وکړی انشاء الله چي مشکل به حل او د مايعاتو له لاسه ورکولو حالت به مو کنترول شي او صحت مند به شئ

د ډاکټر کبير ستوري لېسې
د پنځوسمې کليزې د نمانځغونډې انځورنه

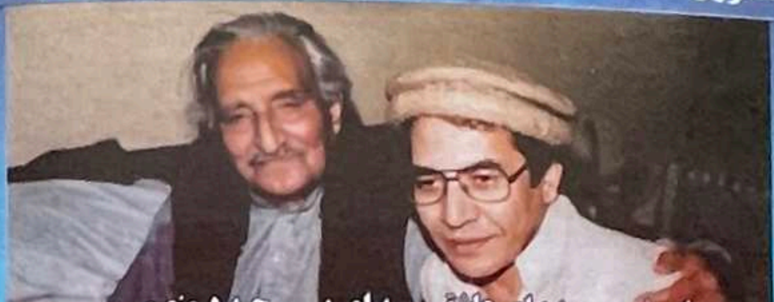

ای سپیده ای عاشقه ای بچیه د منصور
په خندا جانان له لاړي ډوب درياب کې شوې د نور
نادانان دریسی ژاړي ماشومان درته مجنون ووايي
لیونی درته پسخېږي ای ایرې د کوه طور
ننګیالیه سر دی ورکړه د یار ښیو کې دی لوګې کړه
اوس بې ګور مسکی، سترګی، ښکلې ډکې د غرور
خو ما راوړي تا له نه دی د سرو ګلو امیلونه
د جنت بلبلان څه کا د دنیا د باغ ګلونه
تا کړي ځیلی سترګې خاوري چې زما شي برې روښانه
تا قیصه زما د درده بره یوړه تر اسمانه
ستا د وینو ځاځکې ځاځکې چې تا توی کړو له ارمانه
ما ته سرې ډیوې بلیږي په کوڅه کې د جانانه
د دنیا تاجونه زار شه ستا له بخته ستا له شانه
د لیلا په زنګون پروت یې د مجنون خیرې ګریوانه
ما راوړي تا له نه دي د رامبیل جامبیل ګلونه
دجنت بلبلان څه کړي د دنیا د باغ ګلونه

د کبیر ستوري لپاره د علي خان تأثرات

زړه د شګو کوره کې د رسمبال یې کړه سړیه
عقل پټه خزانه ده استعمال یې کړه سړیه
د ښار خلک دلشکن دي په وعدو به یې کړي مات
زړه شیشه ده شیشه لري کړه دیوال یې کړه سړیه
دا قلم دی دا کتاب دی دا دخداي او رسول لار ده
دا بچي مکتب ته بوځه د کمال یې کړه سړیه
غرق ازل سره نور څه دي نه زړګي لري نه نوټ
یو موبایل لري دا ته واخله کنګال یې کړه سړیه
عقل پټه خزانه ده استعمال یې کړه سړیه
(ازل جي)

د ستوري مجلې د کونړ ولایت استازی

د سید جمال الدین افغان پوهنتون د پښتو څانګې
د نهمې دورې د فراغت په درشل کې

چا دي د خیر کچکول کې ښه کېښوده
ما دي کچکول کې صدقه کېښوده
چا دي شمله د غرو ټیټه کړله
ما دي په سر باندې کړه کېښوده
چا دي د بت یغلي سرتوري کړلې
ما یې په سر باندې برده کېښوده
چا دي با سترګې رندي ګټلې
ما دي نظر ته اندازه کېښوده
چا دي یغور راته میراث کې پرېښود
ما دي دننګ سره سیکه کېښوده
چا دي دا شاړي دښتي ټولي بې معنا بللي
کوتوال د غرونو کارنامو ته فلسفه کېښوده

ع کوتوال

د مثبت او ستر فکر ګټې

لیکواله ثریا مشفق

د مثبت فکر آغیزی د انسان په بری او روغتیاکې تر تصور او چټی دي

مونږ هغه نشان یو چې فکر کوو، که په فکر کې خان لوی، مهم، شریف، پتمن، بریالی او مهم و ګنو په ژوند کې همغسی کیږو له خان سره مینه او خاني درنښت یو غریزه ده البته که په توازن وساتل شی زمونږ د شخصیت له ودي مرسته کوي خو که انحراف وکړي په خان غوښتنه بدلیږي باید انحراف ته پرې نه ښودل شی

هر انسان مثبت او منفی اړخونه لري چا که یو بل اړخ قوی ښکاری

که مونږ د دوی مثبتو اړخونه وخیږوو او د هغوی په چوکاټ کې ورسره اړیکی جوړې کړو وبه ګورو چې اړیکی مو څومره پراخی او اغیزناکې شوې دي ښه فکر مثمر ملګرتوب لامل کیږي د مثبت په صورت په درڅخه د نورو لومړنی انګیرنه مثبته وي د مثبت وي د مثبت فکر شی مو په خیره او په اعمالو کې ښکاري نو هر څوک چې مو وګوري له خان سره ستاسی ښه خاطره وړي

مثبت فکر د ښه صحت لامل کیږی

د مثبت فکر وګړي تر منفي فکر ښه روغتیا لري اوږد عمر په خیره کې ښکلا او خلا د زړه او روان له خینو ناروغیو او د وینی لوړ فشار د مثبت فکر په زور خانونه حلاصولې شی منفی فکر مو ناروغه کوی که ناروغ یاست ناروغی مو شدیدوی روحی ستونزې پیدا کوی منفی فکر پخپله یوه ناروغی ده مثبت فکر د بدن معافیت هم پیاوړی کوی مثبت فکر انسان خپلو هیلو ته رسوی

مثبت فکر بری راولی

په ژوند سلوک او اعمالو کې مو مثبت له مثبت فکر سره تړی دی او دغه مثبت بدلون تاسی د بری پر لور بیایی د سترس او خپګان ښه مقابله کولی شی مثبت فکر د بری انګیزه هم درکوی دغه جذبه د بری پر لور ستاسی د پرواز وزرونه دی مثبت فکر خو شبین دهشت جوړوی او ستونزی په فرصتونو بدلوی که که په یو بوتل اوبه تر نیمایي واچوی نو مثبت فکر وای چې بوتل نیم له اوبو ډک دی خو منفی فکر وای چې نیم بوتل لاهم تش دی مثبت فکر مو د ستونزو پر حل باور پیدا کولی . مثبت فکر انسان همیشه تلاش کوی ولی منفی فکر د نورو ته هیله من وی منفی فکر انسان خپل ذهن په نورو تطبیقوی او د پور پاګند ذهن لرونکی وی او خراب تصورات په ذهن کې لری

په خپل ژوند کې نعمتونه رایادولی شی

که فکر مو مثبت وی هره ساه ، هر گام، هر اندام، دکورنی غړی هر دوست ښه ملگری به درته د الله تعالی یو نعمت ښکاری او شخیت پوری اړه نه لری او یوازی زموږ د فکر کولو په ډول پوری اړه لری بهرنی پیښی په هغی کې لږ رول لرلی شی د بشر مغز کولای شی د دوزخ نه جنت اوله جنت نه دوزخ منځته رواړی

ښکلا مو له داخله څلوي

د مثبت فکر په صورت کې مو په څېره کې ښکلاوی او جذابه وی، بدن مو مو آرام او مخ مو غوړیدلی ښکاری، موسکا در په برخه کوی، چې پدی صورت کې هر چا خوښیږی

د مثبت فکر په باب د مشفق لنډ نظر

مثبت فکر وکړه چې ژوند ته دی خوښی راشی

د مثبت فکر خاوند ته هره نوی ورځ نوی خوښی او خواک زیږیو

د گلاب به بوټی کې له اغزو د شکایت پرځا د هغه د گل ستاینه وکړه

د ښه فکر په تاکلو کې مو په فکر کې مو ښه خیزونه جوړیږی

که پرمخی هم و غورځیږی یو گام مو پرمخ واخیست

دمثبت د جوړولو یوه لار داده چې منفی فکرونه پریږدو د منفی فکر کوونکي معمولاً دا څلور عادتونه دی

اول دښیگنو په انبار کې کوچنی او نه لیدونکې بدی لټوی

دوهم هره مسئله شخصی کوی

دریم وړی خبری ډیر لوی او خطرناکې ښی او مسائل قطبی کوی

څلورم بس هر څه ددوی په نظر یا تور دی یا سپین ، یا خواږه دی یا ترخه نور رنگونه او خوندونه نه پیژنی او د هرنگ او خوند اهمیت ښکلا او ضرورت نه شی درک کولی

مثبت فکر په دی معنا دی چې ژوند ته خوشبین او سو کار او فعالیت او دستونزو حل په ټیک باور وروی د انگشو په کونج کې کیناستل او یوازی فکر کول مثبت فکر نه دی

د بشر د یو تن ژوند د هغه د ورځنیو فکرونو څخه جوړوی زموږ ژوند زموږ د فکرونو جوړ دی تاسی هغسی نه یاست چې گومان کو بلکی هغسی یاست څنگه چې فکر کوئ

دادبي کره کتني موخه او غرض

احسان الله (احسان) حلیمزي مومند

د ښووني او روزني پوهنځی د پښتو ادب څانگه

سریزه

په ادب پوهنه کې ادبي کره کتنه خپل ځانگړي ارزښت او اهمیت لري په ادبي مطالعاتو کې ورته ادبي کره کتنه په غور سره او ژوره هر اړخیز کتنه ده چې حقایق رابرسیره کوي که ادبي کره کتنه نه وایي د ادبي اثارو ارزښت به مو څنگه ټاکه؟(نه به ادیب لیکول او شاعر) په خپل ښه او بد پوه شوي وایي نه به لوستونکی تر پایه دادیب د اثر له اصلی پیغام او عرض نه په سمه توگه خبر شوس وایي دادواړه چارې کره کتونکې دکره کتنې په وسیله کوي
دادبي کره کتني موخه او غرض

ادبي کره کتنه په عام ډول د دوو سترو هدفونو او موخو لپاره کیږي
لومړي دا چې ادب تشریح کړی او دویم ددی لپاره چې د ادبي اثر د خو او ناوړو کره پوري او نیمگړو برخو په هکله قضاوت او حکم وکړي
کله کله ادب پوهان دا خبره هم رامخي کړې ده چې د کرکتونکي یوارینی دنده د ادبي اثر تشریح ده فیصله باید پخپله لوستونکي وکړي یا دي هغه لوستونکي ته پریږدي
ښه او پیاوړي کره کتونکي تل د یو ادبي اثر تشریح توضیح او تفسیر د خپل ذوق او شعور په مرسته کوي نو همدي تکي ته په پاملرنه ویلي شو چي کره کتنه یو ډیر له

ستونزو ډک کار دی ده کرکتني په پروسه کي ده کرکتونکي دنده دا ده چې ادبي اثر روح ته ورننوځي ، ښیکني او بدگني (د ښي او بدي خواوي) په گوته کړي د ادب په افکارو او ادبي تجروبو باندې فکر وکړي داثر اصلي مفهوم تشریح ښکلایزه او اخلاقي اړخونه یې وښایي په تیاره گوټونو یې رڼا واچوي او د بیلابیلو اړخونو خپل منځني اړیکي ځرگندي کړي د ادبي اثر د تشریح په وخت د اثر د پنځونکي (رامنځ ته کونکي) مطالعه او تشریح خو ضروري ده او دغه ډول د لیکوال مقابله موازنه د نورو هم عصرو لیکوالو سره

او ترځنگ یې په ادبي اثر د خپل عصر تاریخي او ټولنیزي اغیزي هم باید ځرگندي شي

کره کتني په پروسه کې د کره کتونکي دنده داده چې د ادبي اثر روح ته ورننوزي

ښکني او بد گني ښی او بدي خواوي په گوته کړي د ادیب په افکارو او ادبي تجروبو

باندې فکر وکړي د اثر مفهوم تشریح ښکلایزه او اخلاقی اړخونه یې وښیي په تیاره کوټونو یې رڼا واچوي او د بیلابیلو اړخونو خپل منځني اړیکي ځرگندي کړي

ادبي اثر د تشریح په وخت د اثر پنځوونکي (رامنځته کوونکي) مطالعه او تشریح هم ضرور ي ده دغه ډول د لیکوال مقابله او موازنه د نورو هم عصرو لیکوالو سره او ترځنگ یې ادبي اثر د خپل عصر تاریخي اوټولنیزو اغیزي هم باید ځرگند شي ادبي کره کتني د گتو په اړه دا ویلې شو چې تر ټولو ستره گټه یې داده چې د وخت د ضایع کیدو مخه ونیسي اوهغه ادبي اثر چې موږ یې په ورځو ورځو نه شو لوستلي کره کتني په څو مخونو کې ادبي اثر محتوا په روح او د لیکوال په موخه پوهیدلې شو د بیلگي په توگه هر کال زیات شمیر ادبي کتابونه چاپ او خپریږي چې دا ټول تر لاسه کول او لوستل زیات وخت او مالي لگښت غواړي موږ د کره کتنو د لوستلو په مرسته کولي شو دغه ټولو اثارو ارزښت او هدف خانته معلوم کړو خو داکره کتني دا گټه هغه وخت اغیزمنه تمامیداې شي چې کره کتوني ذهن او په خپل مسلک کې د لوړو پوهي او استعداد خاوند وي په دغه صورت کې هغه کولې شي د ادبي اثر روح تشریح اوپر تیاره گوټونو یې لازمه رڼا واچوي

۲ ادب پوهنه (۵۹-۶۰)مخ

د ادبي ارزښت ټاکنې کې کره کتني ته ډیره زیاته اړتیا لیدل کیږي خو کله موږ گورو د کره کتونکي ددغه محاکمې په لړکي تر لاسه شوي پایلې او نتیجې نیمگړې او د داډ وړ نه وي نو څکه زیاتره وخت کره کتنې ته د شک په سترگه کتل کیږي

موږ گورو چې ډیری وخت یو کره کتونکې یو ادیب (شاعریا لیکوال)په اړه یو ښه یابده (د خپل ذاتي غرض له مخې)رایه یا نظر قایموي بل کره کتونکي راولاړیږي د هغه دغه نظر یا رایه ردوی په دغه حالت کې لوستونکي حېرانیږي چې په دوي کې د چاخبره ومني

د کره کتني ددي ډول طریقي مطلب دادی چې کره کتونکی د یو دیانتداره او قاضي په ښه عمل او پریکړه نه ده کړي بلکي هغه د خپل دوست د وکیل دنده سرته رسولي ده نو له همدي امله یې پریکړه د باور او منلو وړ نه ده د پایلي په توگه ویلائ شو چی کره کتونکي د خپل ذاتي غرض مینه والی ذوق او غوښتني له مخي د کره کتني چاره ترسره کړي ده نه د کومو علمي او تحقیقي معیارونو له مخي

دلته ددي خبري یادونه هم اړینه ده چې د یو لیکوال یا شاعر د تخلیق یا ادبي اثر په اړه د عوامو خوښوني هم باید د باور او ډاډ

وړسرچینې په توگه ونه گڼل شي څکه چي دعوامو ذوقونه زیاتره وروسته پاتې وي هغوي تفریحي شیان او مسایل ډیر خوښوي نو د تخلیق معیاري اوتل پاتي ارزښتونه نه شي درک کولائ یا په بله وینا نه پیژني

دپایلي په توگه به ووایو چې د ادبي کره کتني اصلي او بنسټیزه موخه او دنده یو ادبي د ژورې مطالعې په لړ کې هغې توضیح او تشریح کول او دغسې د اثر د منځ پانگي په اصلی روح د اثر لیکوال یا پنځوونکي په پیغام او ادبي اثر د رامنځته کولو په غرض د لوستونکو پوهول او د یو لړ ټاکلو اصلو او معیارونو په رڼاکي یې ادبي ښکلاوې ښکنې بدگنې (عیبونه) یاپه بله وینا نیمگړتیاوې او کمزورتیاوې بیانول او لوستونکو ته د اثر هر اړخیز د لیکوال فکر غرض په اغیزمنه توگه ښودل دي (۳-۱۲. ۱۳مخ)ادبي کره کتنه

لنډیز

ادبي کرکتنه په عام ډول د دووسترو هدفونو او موخو لپاره کیږی

لومړي دا چي ادب تشریح کړي او دویم ددي لپاره چی دا ادبي اثر د خواو ناوړو کره پوره او نیمگړو برخو په هکله قضاوت او حکم وکړي

کله کله ادب پوهانو دا خبره رامخي ته کړي ده چي د کرکتونکي یوازیني دنده د ادبي اثر تشریح ده فیصله باید پخپله لوستونکی وکړي یا دي هغه لوستونکي ته پریږدي

ښه او پیاوړی کره کتونکي تل د یوه ادبي اثر تشریح توضیح او تفسیر د خپل ذوق او شعور په مرسته کوي

داثر اصلي مفهوم د تشریح ښکلایزه اړخونه یې وښایي

د ادبي کره کتني د گټو په اړه دا ویل شوي چي تر ټولو ستره گټه یې دا ده چي د وخت ضایع کیدو مخه نیسي

هغه ادبي اثر چي موږ یې په ورځو ورځو نشولوستلی د کرکتني په څو مخونو کي ادبي د محتوا په روح او د لیکوال په موخه پوهیدلی شو

ماخذونه

۱سر محقق سید محي الدین هاشمي ۱۳۹۴ادب پوهنه میهن خپرندویه ټولنه

۲ سر محقق سید الدین هاشمي ۱۳۹۵ لیکوالي هنر میهن خپرندویه ټولنه

۳ سر محقق سید الدین هاشمي ۱۳۹۵ ادبي کره کتنه میهن خپرندویه ټولنه

د اروښاد ډاکټر کبیر ستوري
ژوند او سبک پیژندنه

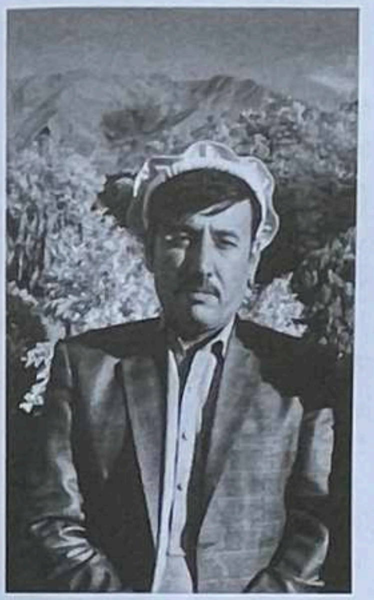

لیک: سید زیور شاه سادات ،

مخکې له دې چې اړوند موضوع ته داخل شم لازم ګڼم چې لومړی کبیر ستوری درو پیژنم ډاکټر کبیر ستوری د لعل محمد زوی او دمیرزامحمدجان لمسی ؤ په (۱۹۴۲) زیږدیز کال ګران هیواد افغانستان په کونړ ولایت په خاص کونړولسوالۍ کې د تتر په کلي کې زیږیدلی دی د هغه نیکه میرزامحمدجان چې پلار یې حلیم نومیده نوموړی چې په اصل کې د پشد د کلي اوسیدونکی ؤ او چې یاد کلی پخوا هم د خاص کونړمربوط ؤ خو اوس د پشد تاریخي کلی د سرکانو ولسوالۍ مربوط دی نیکه یې ترې په ( ) کال کې د خاص کونړ د تتر کلي ته راکډه شوي دي دا چې میرزامحمدجان په یادو کلیو کې د پخوا راهیسې مشران او ډیر شهرت یې درلود جرګې او مرکې به ئی کولې او د کلي مشري به ئی کوله ډاکټر کبیرستوري کورنی د یوسفزو قوم تړلی او په وره کې د میرداد خیلو په نوم شهرت لري چې په خته اصلي پښتانه دي نوموړي دوه ورونه او شپږ خویندو نازولی ورور ؤ نوموړی د ورکتوب څخه ډیر ځیرک او هوښیار ؤ کله چې نوموړی د دروازي بیرون قدم کیښود لومړی قدم یې د خپل کلي د مسجد په دروازه ورننوت او دیني

زده کړې یې د ملافقیرمحمد استاد څخه وکړې او دویم قدم یې دخاص کونړ د ابتدایه ښوونځي ورننوت د ورکتوب نه یې کتابونو سره مینه درلوده او یاد ښوونځي څخه په ښو نمرو بریالی او د ثانوي زده کړو لپاره کابل ته ولاړ او درحمان بابا په لیسه کې زده کړې پیل کړی پردغه مهال په کابل او په ټول هیواد کې د پښتنو دوه لیسې موجودي وې او بله لیسه دخوشحال خان بابا لیسه وه کله چې نوموړی (۱۹٦۴) زیږدیز کال کې د رحمان بابا لیسې څخه په لوړو نمرو فارغ شو د افغان حکومت لخوا د عالي زده کړو لپاره المان هیواد ته لاړ او په المان کې فرانکفورت پوهنتون کې د سیاسي علومو ،فلسفې او ساه پوهنه باندې پیل وکړ.

نوموړي چې پښتو او پښتونوالي سره یې ډیره مینه درلوده د پښتنو محصلینو او روښن فکرانو سره یې اړیکې پاللې او په لنډه موده کې همدغلته د (Afghan Student Association) په نوم بنیاد کیښود او په لومړي ځل یې خواره او مسافر افغانان د یو بیرغ لاندې راټول کړل داد ستوري لومړی شعوري او سیاسي ګام ؤ چې کیښود د یاد بنیاد دپرمختګ ترڅنګ یې د یوبل تنظیم (Jenrel Union of Afghan Student) مسري په غاړه وخیسته او ورځ تر بلې یې مینوال زیاتیده او په (۱۹۷۳) زیږدیز کال کې د المان غږ راډیو پښتو څانګه کې دنده واخیسته او نوموړي د پښتو قامي وجود نشتوالی احساس کړ او د حضرت باچا خان او اجمل خان خټک د افکارو مطالعه یې پیل کړه دې نتیجې ته ورسید چې د پښتو شاته پاتې کیدل د مشرانو بې اتفاقي ده د پوهتون په دوره کې په دې فکر ؤ چې د پښتو محصلینو ترڅنګ د نورو پښتنو سره هم اړیکې وپالي او هڅه یې کوله چې د پښتو لپاره یو ځانګړی ګوند جوړ کړي تر څو د پښتنو غږ تولې ته ورسوي چې د (Pashto on Social Democratic Party) پښتون سوشل ډیموکراتیک پارټي په نوم یې ګوند جوړ کړ چې په دې کې د لر او بر پښتنو مشرانو نظر ته احترام کیده اود پښتو اود پښتنو د پرمختګ لپاره یې کار کاوه ستوری ښه شاعر هم ؤ ډاکټر کبیر ستوري پښتو لپاره ژړا کوله اود شاعرۍ ډیره برخه یې هم دې ته ځانګړې وه.نوموړي د لیسې په دوره کې شعرونه ویل او لیکل چې په هغه وخت کې یې دده د شاعرۍ ډیره برخه د خپل خان اود ټولګیوالو لپاره

محدوده وه په (۱۹۷٦) زیږدیز کال کې نیشنل لیډریشن اف پښتون اینډ بلوچ په نوم یې ټولنه په فرانکفورت کې جوړه کړه په (۱۹۸۵) کال کې په جرمني کې کلچرل سوسي یشن د پښتو کلتوري ټولنه ئې جوړه کړه، په (۱۹۹۸) کې د پښتونخوا د پوهنې دیره ، په (۱۹۹۹) د پښتون کوراو او په (۲۰۰۳) کې د پښتو ادبي ټولنه په کونړ کې جوړه کړه.په (۱۹۸۲) کال کې په پېښور کې بندي شو ډاکټر کبیر ستوري ډیر کتابونه لیکلي چې یو څو نمونې یې را اخلو ددې ترڅنګ یې مجلې هم چلولې دي

۱ -سکروټه : (شعري ټولګه) کال (۱۹۷٦)،جرمني.

۲ -پښتونخوا: (د مضامینو ټولګه) کال (۱۹۷۷) ،جرمني

۳ -وېره: (یوه علمي اونفسیاتي څېړنه)کال (۱۹۸۵-۱۹۹۰) جرمني.

۴ -هوښیارتیا د کلتوري ښو تله (علمي او نفسیاتي څېړنه)کال ۱۹۸۵ جرمني

۵ -د وېرې تله (ساپوهنه) کال ۱۹۸۵ ،جرمني

٦ -ژوندي خیالونه(شعري ټولګه) کال ۱۹۹۷ (پېښور،پښتونخوا)

۷ -دقلم توره: کال ۱۹۹۹،پېښور،پښتونخوا

۸ -د هوښیارتیا تله : (ساپوهنه) کال ۲۰۰۰،پېښور،پښتونخوا

۹ -ژساپوهنه: (ساپوهنه) کال ۲۰۰۰ ، پېښور،پښتونخوا

۱۰ -سندریز پیغام (شعري ټولګه) کال ۲۰۰۲، پېښور،پښتونخوا

۱۱ -د هوښیارتیا کلتوري یې پلوه تله (ساپوهنه) کال ۲۰۰۴، پېښور،پښتونخوا

۱۲ -د پیداېښتي ښو دهوښیارتیا تله (ساپوهنه) کال ۲۰۰۴، پېښور،پښتونخوا

۱۳ -خوږې مسرۍ (شعري ټولګه) کال ۲۰۰٦ (د ستوري صیب وفات نه څو ورځې وروسته چاپ شو)د شعرونو یو بیلګه یې

که زما ستوري په قبر چیرې راشي

په پښتو راته دعا کړه پرې مین یم

ډاکټر کبیر ستوری نرم مزاج او د ښو اخلاقو څښتن ؤ دروند پښتون او سخي شخصیت ؤ ډاکټر کبیرستوري د پښتو او پښتونولی سره یې کچې مینه درلوده د ډاکټر کبیر ستوري سبک د یو ځانګړي پښتني قومي یوالي سبک دی سبک د هر شخص ځانګړی وي اود نوموړي شخص د لیکلو او ویلو څخه معلومیږي چې د ستوري صاحب مبارزه د پښتو لپاره وه اود پښتو سره یې مینه په نثر او اشعارو کې جوتیږي چې ټول ټینګار یې د پښتون قوم اود پښتو لپاره دی چې موږ یې د نثر اوشعر څو بیلګې را اخلو چې ښه به روښانه شي.

په پښتني برخه کې چې نوموړي د پښتو او پښتونوالي لپاره د څو نهادونو بنیاد ایښې دی لکه د پښتو کلتوري ټولنه چې د پښتو د حیا ساتلو اود پرمختګ لپاره پکې کار کیده، د پښتو ادبي هنري ټولنه او او ټولې لیکنې یې په پښتو کلتوري شکل دي لکه د پښتو جرګو په هکله په خپله په (۱۹۹۸) کال کې په وخت روڅپانه کې د پښتونالي ترسرلیک لاندې په یوه مقاله کې داسې لیکي پښتونولي د جرګو یو ولسي سیستم دی چې د دیموکراتیک(جمهوري) خوی لري جرګه کیدای شي چې د یوې کورنۍ،کلي ،سیمې، قبیلې او قام په سویه راشي دقام په سویه جرګې ته لویه جرګه وایې خو دا جرګې د یوبل پوري تړلي نه دي موقتي،عارضي،غیري مرکزي او خپلواکه بڼه لري.

دجرګې راغونډتل اوجرګې جوړیدو سرپیره جرګه لیږل هم په پښتو کې رواج دی چانه چې جرګه ولیږل شي مخ او خاطر یې کوي او د ډیر څه نه ورته تیریږي پښتوالي پوخ نظرباتي او فلسفي بنسټ لري چې په لاندې دري لړونو ولاړې دي

۱ -پښتو: یواځې د پښتو ژبه نه ده بلکې د یوشمیر صفتونو مجموعه ده لکه پت ، ننګ ،ښیګڼه،توره ،میړانه او داسې نور دا صفتونه په هر پښتون کې که موږوي او که غریب باید چې وېې لري پښتون بابا خوشحال خان خټک هم داخبره تائیده وي او وایي

درست پښتون د قندهاره تر اټکه

سره یو دنګ په کار پټ او ښکار

۲_ دودونه او نرخونه : لکه روغه ،ناغه ، ننواتي ،سوله او داسې نور.

۳ -پیغور: د پیغور په واسطه د پښتنو د پښتنو د پښتو صفتونه په پوښتنه کې اجول کیږي چې د پښتو د تهذیب او کلچر ښه خویونه پکې نغښتي دي پښتو ویل او پښتو کول دواړه سره نغښتي دي لکه څه ښه وایې.

تاجې رنګ د پښتونوالي عشق ته ورکړو - پښتنه مینه مې لاپسې توده شوه

همدغه راز د لري پښتونخوا د پښتو ملی سیاستوال او ادیب اجمل خټک د کبیرستوري په باب په (۱۳۹۷/۲/۱۸) نیټه د ډاکټر کبیرستوري ژوندي خیالونه، په تیارو کې ځلانده ستوري ترسرلیک لاندې په یومقاله کې داسي وایې المختصر زموږ د مسافر ستوري د کلام ژوندي خیالونه په پښتو ژبه ، د پښتني وینې او مینې د پښتو دنګې او پروني زخمونو او سباني ارمانونو او پښتو او پښتونوالي د ژوند او مستقبل پسرلي ووړمي دي دلته د شعرونه ضرور لیکم چې د خوشحال بابا نه واخله د فخر افغان بابا او تر ستوري پور د هنر ننګيالي د مشر او کشرپښتون ارمان دي

داستوری د پښتون د خپلواکۍ هلکه روڼ شي

چې واړه پښتانه په یو مرکز ټول شي جرګه شي
.

ډاکټر کبیر ستوری د پیژندګلوي محتاج نه دی نژدې ملګري او دوستان یې د پښتني خوی او بوی څخه پیژني د قلم خاوندان اولیکوالان یې په سوچه پښتو ژبه د خپریدونکو کتابونو،مجلو ،ورځپاڼو او نورو خپریدونکو لیکنو څخه پیژندلی شي د پښتني سیاست په ډګر کې همدغه ستوری په ټوله پښتونخوا کې ځلیږي.

د پښتون ډاکټر کبیرستوري دخپل شعر په هنداره کې داسي ښکاري لکه چې د پښتونه پرته بل کوم سوچ کول ورته بلکل بې معنی ښکاري وایي

پښتو ته خدای پیداکړم پښتونواله مې ژوندون دی

دژوندون په سوکالي که مې سر لاړ شي لاړ دې شي

نوموری مشر دخپل ژوندون په ټول مزل کې د پښتو کلتور په خاپونو پسې له خپل ځانه ورک ورک ګرځي

ستوری پښتو پښتونوالي دساز په نغمو کې نغاړي

د رباب تنګ پسې د ټول ملت حجرې لټوي.

بل ځای کې وایې

دوخت دا تقاضا ده ستوری وایې دابه کیږي

نقشه کې دنړۍ د پښتونخوا نوم لیکل کیږي.

لنده داچې کبیر ستوری د سرنه تر پښو پوري ټول پښتون ۇ او تر ټول غوره کار یې دادی چې په ډیرو نثرونو او شعرونو کې سوچه پښتو الفاظ کارولي.

د اروښاد ستوري صیب په سبک کې د یوالي ښبې

ترهغه لومړی د ژوند په ډګر کې مبارزه د پښتو دیوالي په فکر پیل کړي چې د فرانکفورت کې د افغان ستوډیټرس د سوسی یشن بنیادې کیښود،د پښتودیوالي لپاره په المان غږ راډیو کې کارکول ، دبلوڅو او پښتنوازاده ټولنه جوړول او دلري پښتونخوا د سیاسي مشرانو سره اړیکي قوي کول د پښتو دیوالي لپاره د مبارزي هڅه ده. په پښتونخوا کې اتلس میاشتي بندي کیدل

چې د نوموري په نثر او شعر څخه به ورته پام وکړو او د لیکوالانو او قلم خاوندانو له نظریاتو به یې ښه ثابته کړو.ډاکټر کبیر ستور په پیښور کې د پښتون قامي جرګې دوه ورځني سیمنار ته په یوه ویناه کې داسي او ویلي په نړۍ کې ډیر ویشل شوی قامونه سره بیرته یو شول خو پښتانه لا هماغسي ویشلي پراته دي چې د خان لالا په قول منفي اغیزي نه یوازي په پښتون قام بلکې په ټوله منطقه کړي دي خو پښتون قام ددي منفي اغیزو جوت احساس نه لري زه دي موضوع ته د څغلنده یې کتنې په خواکې د پښتون قامي وحدت لاره راپه ګوته کوم.

پښتون د ویش منفي اغیزو احساس:

زماپه اند د پښتنو دویش د منفي اغیزو د جوت احساس د کموالي علت د پښتون ولس اود پښتون سیاسي واکمنو په تضاد کې پروت دی لندا داچې پښتانه په سیاسي اقتدار پاتې شوي دي خو کلتور یې ځپل شوی د پښتون قامي وحدت لاره

وحدت یایوالی فلسفي بنسټ ته نږدې والی دی دال داچې پښتانه په افغانستان او پاکستان کې

اوسیږي ددي دواړو هیوادونو ترمنځ د ژوند په ټولو برخو کې ګډکار او نږدیوالي د یوالي په خدمت کې دی. په عمل کې د افغانستان د جګړې راهیسي ددي دواړو هیوادونو د پښتنو ترمنځ نیږدیوالی منځ ته راغلی دی خپلوۍ شوي او دوستۍ جوړي شوي دي لیدنې او کتنې یې عامي شوي او پښتانه دوه کوره شوی دي په نورو تورو سره د پښتون قامي وحدت لرۍ (پروسې) په ګټه وده کړې تلوالي ختمې شوي چې د پښتون ویش ټې غښتلی کوه او همدغسې د نړۍ تخنیکي ودې دټکې تنابونه رالنډکړي دي د جغرفیایي پولو اهمیت کم شوي او دقامي پولې رابنکاره کیږي د نړیوالي ودې د پراو د جګوبلائیشن په نامه یادیږي په دي پړاو کې هیڅ یو هیواد په ځانګړي توګه وده او ترقي کولی نه شي په اوسني وخت کې افغانستان او پاکستان پښتو اوسیدونکو ته د دبل تابیعت یاشهریت امکان ورکول اوهم غیر د کاغذونو د نګ او رانګ او تجارت ازادي مهمه ده پښتون په سیمه کې پنځوس میلونه قام او د ثبات خواک دی د پښتون قومی وحدت نه یوازي د پښتون قام او منطقي په ګټه دی بلکې د ټولي نړۍ په ګټه دی.

لایق زاده لایق- میاشتنی لیکوال پنځمه ګڼه چې (2004) د عملي مبارزي ترسلیک لاندې مقاله کې لیکي د سپرغۍ په نامه یوه مجله جاري ده چې زیاته برخه یې د قام پرست مشرخان عبدالغفار خان د افکارو وه او سمدلاسه یې بله مجله د لمبې په نوم پیل کړه چې د پښتون قام د ولس د جذبو ترجمان وه چې ځنګ په ځنګ دا تاوده فکرونه خپریدل نو د ستوري غږ ژوندمومند.

کله چې ستوری پیښور ته راغی د پاکستان مزدوري اداري لخوا د قام پرسته مشران نیول کیده ستوری هم پکې ونیول شو چې خپل دریغ بدل کړي خو ستوري په خپلو وهلو سودا ونه کړه او په خپل دریځ لکه د غر کلک ولاړ ۇ په ستوري مقدمه وچلیده او اتلس میاشتي زندان وروسته د قومي مشرانو د پرینبودو په مهال نوموړی هم ازاد شو او بیایې د خپل قام لپاره مبارزه پیل کړه.

د ډاکتر کبیر ستوري په کلیات نوي کتاب کې قوم لپاره یوالي

چې د قام مینه لرلي چا په زړه کې - هغه خلک دي وختونو قدرولي

د ټولي نړۍ په ګټه دي او په منطقه کې د دیموکراسۍ د ودې امن،سوکالۍ او ابادۍ لپاره ضروري دي ددې هدف لپاره ټول پښتون یوې ولسي عوامي دایمي جرګې جوړولو ته اړتیا لیدل کیږي چې دیوې خوا په پښتونو واکمنو زورراولي چې د پښتون برخه خوري نو پښتونوالي محکې کړي او دبلې خوا په ولسي سویه د ژوند په ټولو برخو کې د افغانستان او پاکستان ترمنځ د نږدیوالي هڅه وکړي.

ډاکتر کبیر ستوری د پښتون سوشل دیموکراټیک پارتۍ مشر یو شعر

لاردیووالي دې په نښه کاندې - که د ژوند ناوې راویستل غواړي

کور زموږ واک یې پردی دی دا ترڅو به وي ترکومه

غیرته څه شو چې خپلواکه او خپل حقونه د پیداکړي

فبریل ورځپاڼه
حیات عالم د ستوري سره په (2003) نومبر کې مرکه کړي
دوی لا طالب العلم ۇ چې په رش اف جرمنۍ کې به یې د پښتو ځانګې د منېژرایډیټر په حیث یې کار کاوه دوې جمهوري ذهن قام پرست

نظریات لرل شعري هم کوي ترکومی چې د شاعرۍ خبره ده نو د دوې په ذریعه زه دخپل قام سره د مینې اظهار کوم.
محمدافضل خان خان لالا د قام پرست مشر او پخوانی وفاقي وزیر میاشتنی لیکوال پنځمه ګڼه (2006) دمی د وحدت ستوري ترسر لیک لاندې په یوه مقاله کې لیکي ستوری دانه چې په المان کې دقامي وحدت د حصول لپاره افغانان راغونډ کړي ۇ بلکې په لر او بر کې دهغه نظر په هغه ټولو مشرانو پریوتی ۇ چاچې دقامي وحدت حصول خپل د ژوند مرام ګرځولی د.
ستوریه ستا دهیلو او امید غوټۍ غوړیږي
جوړ به د قامي وحدت سازونه سرودونه شي
د نوموړي اروښاد ډاکټر کبیر ستوري د نثر او اشعارو او د ژوند د مبارزي لیکوالانو او دقلم خاوندانو او دفکر څښتنو سیاستوالو څرګندولو راته جوته کیږي چې د نوموړي سبک ته یو ځانګړي پښتنې قام یوالي مبارز سبک نوم ورکوم.

ماخذونه
لایق زاده لایق ډاکتر کبیر ستوری ژوند او مبارزه د پښتونخوا د یوهې دیره - پیښور ۲۰۰۷ م
وحدت ورځپاڼه ۱۹۹۸
اجمل خټک د ډاکترکبیرستوري ژوندي خیالونه ۱۳۹۷ پښتونخوا
لایق زاده لایق لیکوال پنځمه ګڼه ۲۰۰۲ پیښور

ژور خفگان یا Dip ration

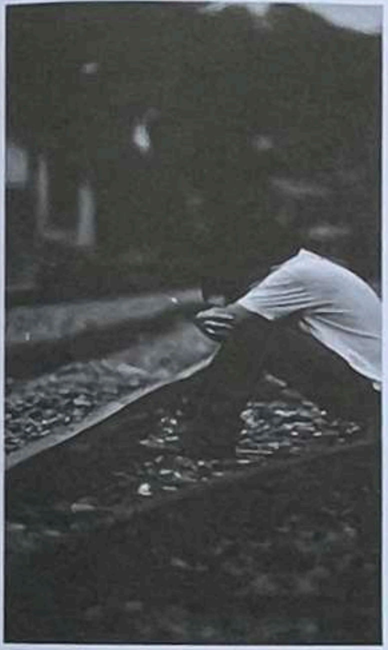

ژور خفکان هغه ته وایي، چې یو شخص د دوه هفتو څخه زیات په خفگان اخته وي. د داسې ناروغي ده ، چې په هر عمر او ټولو خلکو کې لیدل کیږي مګر د نارینه و په نسبت ښځې ډیرې اخته کیږي

د ژور خفگان علایم

ژور خفگان بیلا بیل علایم لري، چې دلته یې له دریو څخه یادونه کوو

لومړی په احساساتو کې تغیر: په احساساتو کې ستونزې ډیرې ښې لري لکه نه ارزښت هغه څوک چې په ژور خفگان اخته وي ځان ورته بې ارزښته ښکاري، د سترپا احساس کوي، یا داسې احساس کوي، چې حافظه یې کار نکوي، زیاتره وخت د ګناه احساس کوي، بدبیني ورته پیدا کیږي، پوچ او بې مفهومه فکرونه ورته پیدا کیږي، د غمجنې احساس کوي اګر چې هیڅ هم موجود نه وي، اظطراب لري او تاوتریخوالی کوی

دویم په فکر کولو کې ستونزې: په فکر کې ستونزې هم ډیرې نښې لري کله د فرد شوق او علاقه له منځه ځي، د هېرېدلو ستونزه ورته پیدا کیږي، تصمیم نیولو کې ستونزه ورته پیدا کیږي، انزوا غوره کوي

دریم جسمي ستونزې: هغه شخص چې په ژور خفگان اخته شوی وي ډیرې جسمي ستونزې هم لرې لکه د خوب ستونزې لري، سر درد لري، ډیرې پټ دردونه لري، دغاړې درد، په هاضمې سیستم کې ستونزه لري ، په خوراک کې ستونزه لري، په میرمن کې دمیاشتنې عادت تغیر او دوخت څخه زیاتېدل، دوینې ضایع کېدل، په نارینه وو کې جنسی غوښتنې کمیږی او همدا ډول ډیرې اندېښنې ورته پېدا کیږی

دلته یوه خبره لازمي ده چې اکثره د رواني امراضو درمل جنسی قوه راکموی خو د موقت وخت لپاره کله چې درمل خلاص شي ستونزه حل کېږي؛ نو دا راکمیدل له هغه پورته سره توپیر لري

د ژور خفگان حالتونه

1.کم خفگان د Dip ration یو ساده حالت دي لکه د یوې پېښې په لیدو خفگان چې په ښځو کې دغه حالت ډېر لیدل کیږي، د مثال په توګه ښځه په کور کې یو څه غمجنه کیږي خو یو واده یا د پلار کورته په تګ سره هر څه له منځه ځي او عادي حالت ته راځي

2.متوسط خفگان د Dip rationهغه حالت دی، چې د ځینو دارو درملو له امله رامنځ ته کیږي یا د ځینو کورنیو جنجالونو له امله رامنځ ته کیږی

3.شدید خفگان د Dip ration هغه حالت دی ، چې شخص پکې اپلتې وایي او غلط وهم ورته پیدا کیږي، تاو تریخوالی کوي، نورو ته زیان رسوي، وژنې پکې رامنځته کیږي ځانه وژنه یا د نورو وژل

د ژور خفگان یا Dip rationزیانونه

د ژور خگفان زیانونه په لاندې ډول خلاص کوو

- د حقارت احساس او د خپل ځان په هکله د شخص منفي ذهنیت پکې لیدل کیږي
- که ښځې په Dip ration اخته وي د حامله کیدو مخنوي یې کوي
- وجود پکې ډنګر او شخص خپل وزن له لاسه ورکوی
- ځینې اشخاص پکې په جاغښت اخته کیږي
- په Dip ratonاخته کس د معدې په زخم ، د معدې په ستونزو، شکر ناروغی، مغزي ستونزو د فشار په ستونزو او د زړه په سکتو اخته کیږي
- به Dip rationاخته کسان د پرمختګ مخنیوی کوي او هیڅکله پرمختګ نشي زغملې
- په نشه اي توکو اخته کیږی په شدیدو حالاتو کې ځان وژنه هم رامنځ ته کیږي

د ژور خګفان یا Dip ration عوامل

په مجموع کې د رواني امراضو عامل نه دي معلوم، خو د ژور خفگان په اړه د درې عمده لاملونو یادونه کولی شو چې د دغې ستونزې د رامنځ ته کیدو سبب ګرځي

1.جسمي عومل: دغه عوامل ارثي او جنټکي اړخ لري، ځینې درمل ددې سبب کیدلی شي مونږ په Dip rationاخته کړې لکه د خوب او زکام دواګانې، د مخدره توکو استعمال هم په ژور خفگان داخته کیدو عامل دی، ددې ترڅنګ د بدن به ځین غدواتو کې اختلا د Dip rationد رامنځ ته کیدو باعث ګرځي

2.رواني عوامل: رواني عوامل ډېر زیات دي خوځینې یې د نمونې په ډول ذکر کوو، لکه هیجانات، ویرې، و اضطراب، شخصیتي ستونزې د مثال په ډول په نورو ډېر متکي اشخاص، د قانون زیات پابند، ماته خوړل هغه څه دي، چې کولای شي مونږ په رواني ستونزو اخته کړي

3-ټولنیزعوامل: ځینې ټولنیز عوامل هم د Dip ration سبب ګرځي، لکه مهاجرت، د دندې او موقف له لاسه ورکول، اوږد مهاله اقتصادي ستونزې، کورنی جنجال

ځینې اشخاصو کې موسمي Dip ration هم وي یعنې کیدای شي یو کس په Dip ration اخته وي خو د موسم په تیریدلو سره ختم شي

د ژور خفگان یا Dip ration حل لارې (درملنه)

د ژور خفگان د حل بیلا بېلې لارې شتون لري، دلته به یواځې هغه لارې په لنډ ډول وپېژنو چې ددغې ستونزې په له منځه وړلو کې مه رول لري

دوا: د دوا په وسیله کولای شو، چې د Dip ration مخنیوی وکړو خو دوا ځینې جانبي عوارض لری لکه جنسي ضعف رامنځ ته کوي خو دغه ستونزه د اندېښنې وړ نده ځکه ، چې موقتي ده او د وخت په تیرېدو سره بېرته ښه کېږي

دیني درملنه: د ژور خفگان په حل کې دینې درملنه هم لوي اغېز لري، په دین او عیده باندې پابندي کولا شي ژور خفگان ستونزه حل کړي، دقرانکریم لوستل سړی ته روحي سکون ښیي د Dip ration په له منځه وړلو کې ستر اغېزی لري

لنډه کیسه

لیکوال غلام سخي (صاحبزاده)
راټولوونکې سرښونکې عتیق الله (زهیر)

وو نه ؤ په پخوا زمانو کښې یو بادشاه ؤ چې د بادشاه نوم خدای دوست وو د خپل ملک بادشاهي یې کوله یو ورځ ورته یو ملنګ راغلو او ورته وېي ویل چې بادشاه سلامت قربان دې شم څه کیږي چې یوه ورځ ددې ملک د بادشاهۍ واګې زما په لاس کښې راکړې او زه پرې بادشاهي وکړم خدای دوست پادشاه د ملنګ خبره ومنله او یوه ورځ یې ورته بادشاهي پرېښوده سبا ته بادشاه خپل محل ته راغې ګوري چې ملنګ ناست دی ملنګ ورته وایي چې قربان دې شم د بادشاهۍ خوند ډېر دی که یوه هفته وخت نور راکړې ښه به وي خدای دوست بادشاه د ملنګ خبره ومنله بیرته خپل کور ته ولاړ ملنګ خپله بادشاهي کوله هغه وروسته بادشاه راغلو نو ملنګ چې ټول عمر په نا امیدی تیر کړي ؤ او د بادشاهي او د واک اختیار خوند یې نه ؤ لیدلی ډیر خوښ ؤ نو بادشاه ته یې وویل قربان دې شم که بادشاهي راته ټول عمر پرېږدې یو احسان به دې را باندې تر قیامته وي بادشاه د ملنګ خبره ومنله او ملنګ ته یې بادشاهي پرېښوده کور ته ولاړ او میرمنې او دوه زامنو ته یې وویل چې ددې وطن څخه بل خواته ځو بادشاهي مې یو ملنګ ته پرېښوده میرمن یې او دوه زامنو سره د بل ملک په تکل روان شو مزل یې شروع کړ د شپو او ورځو په تیریدو سره یې خپل مزل کاوه یوه شپه یو ځای ته ورسیدو چې دښته وه وړاندې

ددوې څخه یو خیمه وه نور هیڅ نه ؤ د شپې یو وخت کښې ددوې خواته یو سړې راغلو خدای دوست باچا ته یې وویل وروره په هغه خیمه کې اوسیږم او میرمن مې په اولاد مریضه ده څه کیږي چې ستا میرمن زما سره ولاړه شي او د هغې سره د اولاد په زیږون کې مرسته وکړي نو خدای دوست بادشاه یې خبره ومنله او میرمن یې ورسره لاړه شپه تیره شوه سهار رڼا ولړیده ګوري چې په دښته کښې هیڅ نه معلومیږي او خیمه هم نشته

د بادشاهي څخه خو ملنګ خلاص کړو او د ښځې څخه دغه نا اشنا سړي خپل مزل ته یې ادامه ورکړه د ډیر مزل وروسته یې یو سیند مخې ته راغلو فکر کښې شو ددې سیند څخه د زامنو سره څنګه تیر شي ، نو یو خوي یې د سیند څخه تیر کړ دوهم خوي پسې چې راغلو نو دا خوي یې چې نیمایي ته ورساوه دا خوي یې ترې اوبو یوړ او هغه بل خوي چې مخکې یې د اوبو څخه تیر کړي ؤ یو وحشي لیوه راغي هغه خوي ترې لیوه وتښتاوه

خدای دوست بادشاه د سیند څخه تیر شو او هغه ځای چې یې په نظر کې وو ورسیده هلته یې ځان میشت کړ ددغه ملک بادشاه مړ شوی ؤ خلک د بل بادشاه په لټه کې ؤ یو څه امتحان یې هم درلوده خدای دوست بادشاه چې د بادشاهی په اصولو پوهیدو په دغه ازموینه کې یې ګډون وکړ او په پایله کې د ملک د بادشاهۍ ګټونکي

اعلان شو وخت تیریدو او خپله بادشاهي یي کوله یو سوداګر چي ددغه ملک تولي ارتیاوي یي پوره کولي او ډیر شتمن ؤ د بادشاهي په دربار کي یي لوړ مقام درلوده بادشاه یو وخت خپلو نوکرانو ته وویل چي ماته دوه ښایسته څوانان پیدا کړئ چي ډیر ښایسته وي او شکلونو کي هم سره ورته وي نوکران به ګرځیدل بادشاه ته به یي خلکان راوستل خو په دغي زیات شمیر کي یي خوښ نه شول نو یو نوکر وویل چي دلته یو ماهیګر دی ډیر ښایسته خوي یي دی زه به هغه راولم بل نوکر وویل زموږ کلي کي یو ښکاري دي دهغه خوی ډیر ښکلي څوان دی زه به هغه راولم نوکرانو بله ورځ د خدای دوست بادشاه په حضور کي دواړه څوانان حاضر کړل بادشاه ددي څوانانو په لیدلو ډیر خوښ شو او په خپل دربار او محل کي ورته خاص ځای ورکړ دا چي خدای دوست بادشاه ورسره زیاته مینه کوله اعتماد او باور یي ورځ تر بلي زیاتیده او د خپلو زامنو چي څنګه د یو پلار سره ښایي شفقت یي ورسره کاوه نه پوهیده چي موږ څوک یو و

هر وخت بادشاه دغه لوی تجار (سوداګر) ته دعوت ورکاوه چي نن شپه زما سره پاتي شه ساعت به مو تیر شي خو سوداګر به یوه او بله بهانه کوله خو یوه ورځ بي ورته وویل چي څه مشکل لري سوداګر وویل کور مي خالته دی کور کي نور څوک نلرم بادشاه ورته وویل چي زه به ستا کور ته خپل دوه اعتمادي ساتوونکي درولیږم او ډیره ښه ساتنه به یي وکړي سوداګر ته چي بله بهانه نشوه نو د بادشاه غوښتنه یي ومنله او د بادشاه سره پاتي شو او دغه څوانان یي د سوداګر کور ته د پهرې (ساتني) لپاره ولیږل دا چي شپه اوږده او ساتوونکو پهره کوله نو خپل منځ کي د کیسو او د ژوند خوږو ترخو خاطرو په ویلو یي شروع وکړه د سوداګر ښځه هم ویښه وه ویریده چي څه ونشي او هم یي ددې دوه ساتوونکو خبرو ته غوږ کیښوده یو څوان کیسه شروع کړه چي پلار مي د یو ملک بادشاه ؤ بیا یي بادشاهي یو ملنګ ته پریښوده د مور واقعه یي هم ولوسته بیا د سیند څخه مي پلار تیر کړم لیوه یوړوم یو ښکاری تري خلاص کړم نو دې بل چیغې کړي چي ستا ورور یم د سوداګر ښځي چي ددې څوانانو خبري واوریدي رامنډي کړي ورته ویی ویل چي زه ستاسو مور یم او شپه یي توله په کیسو تیره کړه په کیسو کیسو کي ویده شوي وو مور یي منځ کي یو خوي یي یو خوا او بل خوي یي ترې بل خوا ویده وو او تر ډیره وخته ویده پاتې شوي ؤ سوداګر چي کورته راغی ګوري چي ښځه منځ کي او څوانان یي دواړه اړخونو ته ویده دي سوداګر بیرته لاړ او بادشاه ته یي وویل چي افرین ستا په اعتمادي کسانو چي زما کورته دې لیږلي ؤ بادشاه په ډیر قهر سره د سوداګر کورته لاړ همدغه حالت کي چي سوداګر لیدلي ؤ ربښیا ؤ بادشاه توره د تیکي راوویسته پدې وخت کي ښځه راویښه شوه او بادشاه ته یي وویل چي نانا ګزار ونکړې دا زما زامن دي پدې وخت کي دواړه ورونه هم راویښ شو او توله کیسه یي بادشاه ته وکړه بادشاه حیران شو او چیغې یي کړې چي تاسو زما زامن یي سوداګر یي ونیوه او د خپل جرم په سزا یي ورساوه

فعل او د هغې ډولونه

عرفان الله (تنګیال)

کړ (فعل) هغه کلمه ده چې له درې ګونو زمانو څخه په یو زمانه کې د یوه کار کول او پیښېدل راوښيي

فعل د وینا ډېره ارزښتمنه برخه ده بې له هغې څخه د جملې معنا نه بشپړېږي

فعل کله هم په یوازې ډول د یو جملې مفهوم افاده کوي

لکه خم ،ګوري ، اخلو ،اغوندو او نور

فعلونه د زمانې له مخې په درې ډوله دي

د حال زمانې فعل

هغه کلمه ده چې د یو کار کول په حال یا جاري زمانه کې څرګند کړي

لکه زه کتاب لولم ،دی ډوډۍ خوري ، هغه تا ګوري ، احمد درس وایي ، موږ خاندو ، هغه راغي

د اتېرې زمانې فعلونه

هغه فعلونه دي چې یو کار کول په تېره زمانه کې وښيي

لکه تا هلک ووهه ، ما ډوډۍ خوړلې ده ، هغه درس لوستلی وو ، احمد پرون تللی وو ، هلکانو غوزان وخوړل ، ما درس لوسته ، چې دې راغې ، مور ډوډې پخه کړې وه

د راتلونکې زمانې فعلونه هغه فعلونه دي چې کار کول په راتلونکې زمانه کې رابښکاره کړي

لکه زه به بریالی شم ، ته به کور ته لاړ شې سبورمې به خط ولیکې ، سږ کال به سوکالي وي ، که ورښت ودریده ته به راشې !

د تېر مهال فعلونه د تېر مهال یا ماضي فعلونه هغه فعلونه چې په تېره زمانه کې د کار پیښېدل وښيي لکه ما ډوډۍ خوړلې وه ، تا خط لیکلې وو

د تېر مهال فعلونه دا لاندې ډولونه لري

مطلقه ماضي چې یو کار مطلقا په تېره زمانه کې رابښيي لکه ازمویښه یې واخیسته هلک یې پرون وواهه ، دوی ولسیل

استمراري تېره زمانه چې د فعل دوام یا بهیر اوس مهال پورې وښيي لکه هلک یې واهه ازموینه یې اخیسته ، خط لیکه

نږدې تېره زمانه هغه چې اوس مهال ته نږدې وي لکه مالیدلې دی مڼه یې خوړلې ده خط یې لیکلې دی

لرې ماضي چې له اوس مهال څخه لرې وي لکه مقاله یې لیکلې وه دوی لمبلی وو ما لیدلي وو

شکي ماضي چې یو کار په تېره زمانه کې له شک او تردید سره وښيي لکه ډودۍ به یې خوړلې وي ، تا به لیدلې وي ، هلک به یې ډبولې وي

فعل د بڼې او شکل له مخې دا لاندې ډولونه لري

لومړی د فعل اخباري بڼه هغه فعلونه دي چې کار کول یا کېدل په کې د خبر په ډول وښودل شي لکه ګلالۍ په ازموینه کې بریالۍ شوه بریالي خط ولیکه ، د نورستان پخوانی نوم کافرستان وو

دویم د فعل امري بڼه هغه فعلونه دي چې کار په کې د امر او فرمان په ډول وښودل شي

لکه دلته راشه ! او زما خبره واوره هلکه ! ورته ووایه چې اوس مه راځه زما کتاب مه راوړه

دریم د فعل شکي بڼه هغه فعلونه چې د کار د شک په ډول وښيي لکه تا به ډوډۍ خوړلې وي ؟ ګوندې سبا ته ورښت وورېږي ته به زما یو ښه ملګری شې؟

څلورم د فعل شرطي بڼه هغه فعلونه دي چې کار له یو شرط سره وښودل شي لکه که درس ووایې بریالي به شې که وختې له خوبه پاڅېږې ، هر کار به تر سره شي که ته راغلې هغه خامخا وینې

پنځم د فعل تمنايي بڼه هغه فعلونه دي چې کار پکې د هغې او غوښتنې په بڼه وښودل شي لکه کاشکې ما استاذ لیدلی وایې ، هیله کوم تلیفون کې راسره خبرې وکړه ، کاشکې مونږ ټول بریالي شو

د ادب موخه

ادب دوه موخې لري:

۱: ادب د ادب لپاره هغه دا چې ادب انسان ته روحي آرامتیا او خوښی وربښي

۲: ادب د ژوند لپاره په دې معنا چې ادب انسان ته د ژوند کولو طرز او طریقه ښايي، په خبرو او عمل کې یې د تیر وتنو څخه ژغوري.

نصیحت

مځ چې کله په خوږو کې ورګډ شي یا ځان وژني او یا خړ سترګې د خوږو څخه شړل کیږې نو خبره مې دا کوله چې هیڅکله د چا په خوږ ژوند کې مداخله مه کوه، څکه وخت مو حتماً خجالته کوي، ددې لپاره چې نه د چا خوږ ژوند ور تریخ کړئ او نه ځان سپک کړئ ښه ده چې ارامه او بې ضرره اوسئ.

د سید جمال الدین افغان پوهنتون کې پښتو ژبې ته د چوپړ بهیر

لیکنه: عرفان الله (کوټوال)

د سید جمال الدین افغان پوهنتون په دایره کې د ښوونې او روزنې پوهنځي د پښتو څانګه چې 1392 لمریز کال څخه را پدیخوا تولنې ته د پښتو ژبې د تدریس، ادبي او فرهنګي غنا، علمي او څېړنیزو موخو ته د رسیدو په برخه کې کدرونه، او څوانه نېرو وړاندې کوي، چې اته دورې فارغان یې وړاندې کړي او نهمه دوره فارغان یې تولنې ته د چوپړ لپاره د چمتو کیدو په حال کې ده د پښتو ژبې د علمي او فني زده کړې سربیره د دغې څانګې زده کړیالان د مشاعرو ،چاپي خدمتونو او ادبې ناستو پر مټ د وخت د اړتیا اړوند پښتو ژبې ته د چوپړ یوه ستره ونډه لري، چې پکې دنظم او نثر په فورمونو، لغوي غنا، او تحقیقاتي بحثونه کیږي، دغه چوپړ د سید جمال الدین افغان پوهنتون د پښتو څانګې ډیپارتمنټ د زیار کښو او درنو استادانو لخوا پرمخ وړل کیږي د ستوري اداره د دغه شان خدمتونو او په څانګړې توګه سید جمال الدین افغان پوهنتون د پښتو څانګې ډیپارتمنټ د زیارونو او زحمتونو قدرداني کوي او مننه ترې کوي چې د رسمي نصاب(کریکولم) سربیره زده کړیالانو ته د ادبي ناستو او پروګرامونو موقع برابروي

ښاد او اباد دې وي د یو موټي او امن لرونکي هیواد د پرمختک په هیله

کور وداني او مننه

تر علمي او کلتوري فعالیتونو پورې

د ارواه پوهنې ډیپارټمنټ آمر استاد
پوهنیار اسد الله کلیوال

په یو علم باندې یواځې وخت تیریدل د هغه د پرمختګ سبب نه ګرځي بلکي د هغه د زیار کښو لارویانو هڅې خپرې او علم پالو او کلتور پالو خلکو کړنې او فعالیتونه پرمختګ ته لاره هواره وي دا خبره مې څکه وکړه چې زما له کیسي سره اړیکه لري هغه داسي وه چې له نن څخه تقریباً کال وړاندي د ملګرو سره خاص کټ ولسوالۍ ته تللي ووم دډاکټر کبیر ستوري ښوونځي په لیدولو سره خبره په ارواښاد ډاکټر صاحب را څرخیده د یو ادیب او لیکوال په څېره کې خو ما هغه د یو اراوه پوه په حیث پیژنده د ډاکټر کبیر ستوري له نوم سره زه لا د ښوونځي دوري څخه اشنا ووم خو له لیکنو سره یې په 1389 کال کې بلد شووم د خاص کټ له تګ څخه به اوني نه وه تیره زه د اروا پوهنې څانګه کې ناست ووم او د ارواښاد ستوري یو کتاب مې مطالعه کوو چې د تاریخ او جغرافیه څانګې استاد عباد ا الله عامر راننوت د کتاب له لېدو سره یې سم وویل چې د ستوري صیب زوي نصیر ستوري کټ ته راغلي خو ما هغه ته وویل چې زه غواړم ورسره ووینم موږ لا په دي خبرو کې وو چې چا وویل هغه نن پوهنتون ته راغلي وو خو بیرته تللي دي موږ له کوتوال صیب سره ټیلیفوني اړیکه ونیوله چې غواړو له نصیر ستوري سره وګورو سره له دي چې هغوی له والي عبد الستار میرزکوال سره د ولایت مقام ته روان وو، خو کور یې ودان چې زموږ له ټیلیفون سره سم هغه په خپله زموږ لیدلو ته پوهنتو ته راغلي له ښاغلي نصیر ستوري سره زموږ لیدل ډیر په زړه پورې وو تر روغبړ ورسته زموږ ډیري خبرې د خدای بخلي ډاکټر صاحب په هکله وې په خبرو خبرو کې زه د نصیر ستوري له کلتوري فعالیتونو او هڅو څخه خبر شووم په تلو کې هغه د ډاکټر صاحب د چاپ شوو اثر د یو یو ټوک د رالیږلو وویل خو له موږ سره د څه نورو خبرو وروسته د کتابونو د الماری جوړه ولو سربیره د ارواه پوهنې علم اړوند د نورو ډیرو کتابونو ژمنه هم وکړه له ژمنې سره سم د ده ښاغلي په مالی مرسته د یادې څانګې د کتابتون لپاره دوه الماری جوړې شوي او د ارواه پوهنې علم اړوند په لسګونه ټوکه کتابونه به هم د هغه مرسته په نږدې راتلونکې کې راورسیږي

موږ د فرهنګپاله خوان د ښاغلي نصیر ستوري د هغه د دې اخلاص له امله مننه کوو د یو مجهز کتابتون شتو په خانګړي ډول د ارواه پوهنې څانګې له زده کړیالانو سره د هغوی د مسلکي پوهې د زیاتیدو، څیړنو ،لیکنو برخو کې مرسته کوي

د ستوري صیب دې کور ودان وي

په ننړۍ کې د علوم د مزل په 1257 ل لمریز کال اروا‌پوهنه هم له دې کاروان سره مله شوه او تر نن پورې خپل په دې کم عمر کې یې چې په سختۍ سره یو 150 کلونو ته رسیږي د نړۍ ګوټ ګوټ ته ځان ورسوو په دې کلونو کې ارواه پوهنه د مختلفو هیوادونو په پوهنتونو کې د علمي او تخصصي څانګو په بڼه رامنځته شته چې ګران هیواد افغانستان هم د هغو له ډلې څخه وو د وخت له غوښتنو سره سم په 1393 ل کال کې دغه څانګه د سید جمال الدین افغان پوهنتو کې هم ایجاد شوه او په کار یې پیل وکړه په دې بهیر کې تر اوسه پورې دی څانګې درې دورې په اسلامي ملي، روحیه مسلکي پوهه او اخلاقي ارزښتونو سمبال خوانان هیواد او خلکو ته د خدمت په موخه وړاندې کړې دي او دوه سوه تنو په شاو خوا کې زده کړیالان په خپلو زده کړو بوخت دي او دا چاره به روانه وي انشاء الله د ښوونیز او روزنیز مرکزونه به د خپلې ودې او پرمختګ لپاره د علمي څیړنو او تدریسي کارونو او هڅو ترڅنګ د ولسونو ټولنو او پوهانو علماوو فرهنګپالو خوانانو مدني ټولنو او ټولنیزو نهادونو ښکیلو غاړو یعني (ذیدخل ادارو)

ملاتړ ته هم اړتیا لري چې له نیکه مرغه موږ او تاسو په ډیرو مواردو کې د دغه ډول ملاتړ شاهدان یو د ټولنیز هوساینې لپاره ګډ کار ته اړتیا ده او ګډ کار یو بل سره د مرستې پرته بل څه نه دي

د ارواه پوهنې ډیپارټمنټ استاد
پوهنیار حمید ا الله حمید

د ارواه پوهنې ډیپارټمنټ استاد
پوهنیار عبد الرحمن عابد

یوه کوچنۍ قیصه د لوی اخلاقي درس سره

ژباړونکې انجینر عمران (شریفي)

دا کوچنی قیصه ولولی ممکن تاسو کی یو لوی بدلون راوړی.

فروپسر (استاد) د ساعت پیل کولو په وخت ورسره لاس کی ګلاس چی یو څه اوبه پکی وی، شاګردانو ته یی اویل چی ګلاس ته اوګوری او بیا یی پوښتنه ترینه وکړه تاسو څه فکر کوی د دی ګلاس وزن به څومره وی؟.

۵۰ ملی ګرامه، ۱۰۰ ملی ګرامه...... ۱۲۵ ملی ګرامه.. یو شاګرد ورته خواب ورکړو،

یو شاګرد ویل زه نه پوهیږم تر څو چی یی ونتلم.. استاد اویل زما اصل پوښتنه داده ! که زه دا ګلاس د څو د قیقو لپاره لاس کی همداس جګ ونیسم نو څه به وشی؟

شاګرد اویل هیڅ به هم ونشی،

استاد هو کي: او که چیرته یی همداسی تر یو ساعت ونیسم نو څه به وشی؟

یو شاګرد اویل ستاسو لاس به په درد کولو پیل وکړی.

استاد تا سم اویل ګرانه شاګرده! که چیرته دا ګلاس توله ورځ لاس کی همداسی ونیسم نو څه به پیښ شی؟

شاګرد :ستلسو مټ به بی حسه شی! کیدای شی تاسو سخت د عضلاتو فشار او فلج ولری او تر څو داډ حاصل کړی روغتون ته ولاړ شی.

او یو بل شاګرد مسکی او ټول شاګردان یی وخندول

استاد ډیر ښه ایا پدی ټولو حالاتو کښی د ګلاس وزن تغیر شو؟ د ټولو خواب وو نا نوو تغیر شوی.

استاو نو بیا څه شی د لاس د درت او د عضلاتو د فشار لامل شو؟.

زدکونکی ټول حیران شوی وول،

استاد پوښته وکړه نو وس زه څه وکړم تر څو د درد نه خلاص شم؟

یو زدکونکی ورته ویل ګیلاس خکته کیږده.

استاد اویل هم بلکل!

د ژوند مشکلات همدا شان دی،

که لګ وخت یی په یاد ولری کومه خبره نشته. که دا وګدی مودی لپاره پری سوچ وکړی درد منځ ته راوړی

او که تر لا زیاتی مودی پری فکر وکړی ممکن تا فلج او د ټولو کارونو څنی دی وغورځوی.

هو دا مهمه ده چی په خپل ژوند کی ننګونو او ستونزو ته فکر وکړی، خو ډیره مهمه دا ده چی د ورځی په پایی کی مخکی لدی چی خوب ته لاړشی ټولی ننګونی او مشکلات خکته کیږدی...

په همدی طریقه ته به د فشار د لاندی نه یی، ته به هره ورځ له خوبه تازه او قوی پورته کیږی او هر قسمه موضوع او ننګونی چی مخی ته دی راځی په ښه طریقه سمبال کړی.

نتیجه

په یاد ولری نن چی مو ورځ شروع کوی ګلاس مو لاندی ایخی وی

نبوي ملغلرې

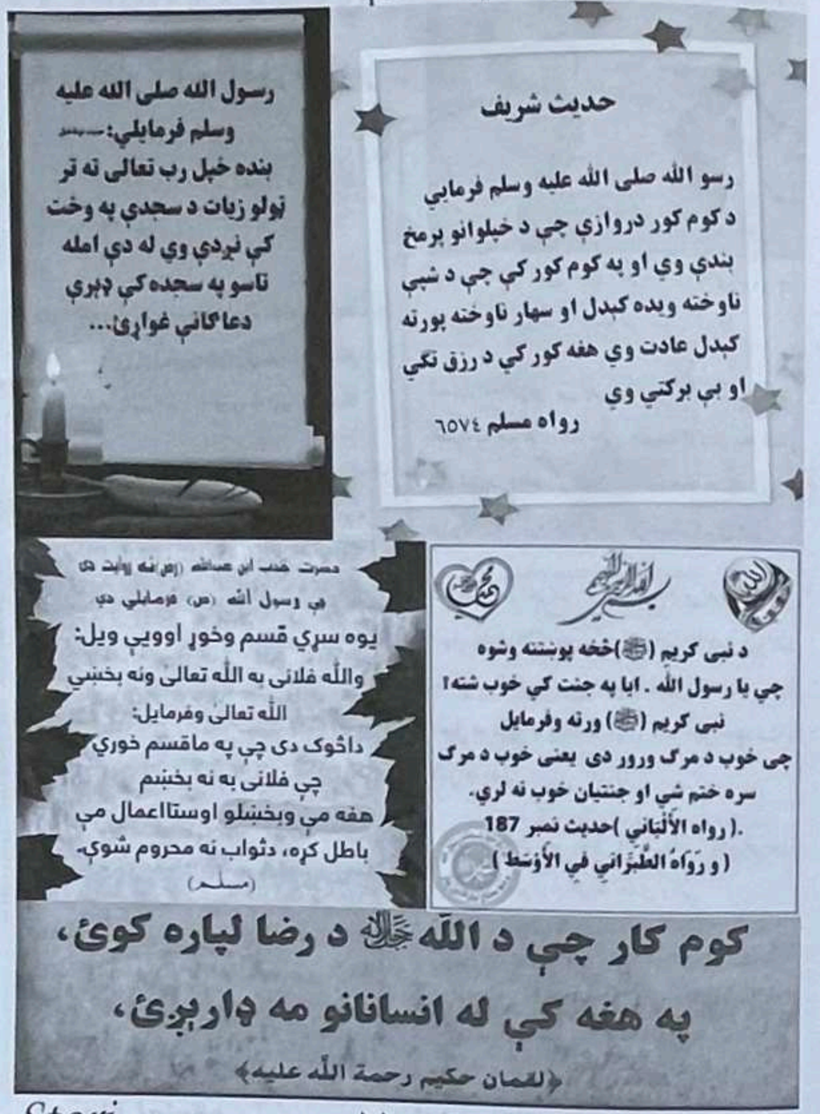

کرونا ناروغۍ مخنیوي په خاطر احتیاطي تدابیر

ګرانو ورونو که محرقه یاست یا ملاریا کوشش وکری چی احتیاطی تدابیر ورنه جدی ونیسی د خان درد ، تبه ، دسر

درد ، دبدن ستی د اشتها خرابوالی د بوی د احساس کموالی توخی ، د ستونی او سینی درد داهغه اعراض اوعلایم دی چی جدی پاملرنی ته ارتیا لری

هخه وکری خان د نور فامیل نه تجرید کری ماسک استعمال کری دتوخی او پرنجی وخت کی خوله پټه کری د شکر ناروغی قلبی او د پښتورګو د ناروغی لرونکی شخص او عمر خورلی د فامیل غړو نه لری اوسی

په ګرمو اوبو مالګی سره غرغره د ورځی لس پنځلس خلی وکری

د یخو اوبو څخه ډډه وکری ګرم مایعات زیات استعمال کری

لیمو شهد په چای کی نوش جان کری

میوه او سبزی سلاد زیات وخوری ویتامین سی لرونکی میوی ډیری وکاروی

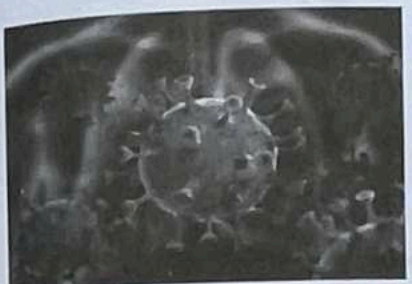

او،مهمه خبره چی هیڅ تشویش ورنه ونکری چی دتشویش د ناروغی د زیاتوالی سبب ګیږی

الحمد لله خومره یی چی د خطر اوازه ډیره ده دومره خطرناک هم ندی اکثره یی خفیف او،متوسط شکل وی شدید حالت یی ډیر کم دی هغه هم په زړو او نورو ناروغی لرونکو وګړو کی لیدل کیږی

که اوس هم څوک احتیاط نه کوی او وایی چی زموږ عقیده کلکه ده نو پوه شه چی دا کس ډیر غټ جاهل او ظالم دی چی داهر څه وینی او بیا هم پخپل فامیل او کلیوالو رحم نه کوی او د خپل جها لت نه لاس نه اخلی

د الله په خاطر هم پخپل فامیل ولس بچو او نورو خلکو ورحمیږی او کرونا جدی وګڼي

خپل تدابیر ونسی باقی خانونه الله ته وسپاری

داکتر اصیل صمیم

Stori ستوری

د ستوري استازی

کابل:........ عبد الظاهر شکیب
ننګرهار:........ شفیع ا لله تاند
کونړ:........ احسان الله احسان حلیمزی
اسمار:........ اختر محمد مومند
لغمان:........ عسکر خان چالاک
پېښور:........ ذبیح شفق
جرمني:........ نسیم ستوری

پته

د کونړ ولایت، د خاص کونړ ولسوالي، د تر کلي دستوري د خپروني اداره

کوتوال: 0772931465
حیات: 0774322484
کوچوان: 0772935377

ستوری مجله د هېچا د لیکنې تنګه نه کوي، هر لیکوال ته بویه، چې د خپلې لیکنې سپیناوی پخپله وکړي ستوری مجله به هغه لیکنې نه خپروي، چې اسلام، هېواد او ملي یووالي ته په زیان تمامېږي.

جانانه پروت یم بد مې حال دي
هر یو ساعت په ما یو کال دي
په مادي کړې څه کمال دي
د یوسفزي دغه یو سوال دي
که یاري کړې سړنې کال دي
بیا مې د برېتو خط راځي بدرنګ به شمه
انجینر ذبیح الله (یوسفزی) اراضوال

★ ★ ★

شملې پکې د سپو په سر
پښتو پکې لغړه
ځوانې پکې قتلیږي
او واکدار د کلي ډم دي
غني خان

زه خـــــــو دا ستا لایقه نه یم
ورکه پښتو شه میراثي درپاتي یمه

خدایه ته دامن پرېښتې پکې راښکته کړي
خدایه جګرې ډېرې په تیزۍ په مخ روانه ده
ما پکې تر اوسه د غربت جامې اغوستي دي
چا وویل چې دنیا د ترقۍ په مخ روانه ده

اوس مې لوفرې نه توبه کړې ده
اوس د ملا زوي سره جومات ته ځم

Stori ستوری

خپلواکه، ادبي او کولتوري خپرونه

*****

د امتیاز څښتن:د خاص کونړ ادبي او کولتوري ټولنه
مسئوول مدیر: عرفان اللهٌ کوټوال مرستیال: هدایت اللهٌ حیات
کتنیلاوی: څېړندوی وجیه اللهٌ شپون څېړندوی عبدالقیوم زاهد مشوانی، عبدالظاهر شکیب

د “ ستوري “ استازي:
کابل: عبدالظاهر شکیب ننګرهار: شفیع الله تاند
کونړ: نعمت الله کریاب اسمار: اختر محمد مومند
لغمان: عسکر خان چالاک باجوړ: سیداغا میاخیل پېښور: ذبیح شفق جرمني : نسیم ستوری